

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 809 bis

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 13 octombrie 2016

SUMAR

	<u>Pagina</u>
Anexele nr. 1 și 2 la Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor nr. 1.639/2016 privind aprobarea Planului de management și a Regulamentului sitului Natura 2000 ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic	3-110

F000011112012017

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR ȘI PĂDURILOR

ORDIN

privind aprobarea Planului de management și a Regulamentului sitului Natura 2000 ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic*)

Având în vedere Referatul de aprobare nr. 111.703 din 11 august 2016 al Direcției biodiversitate,

ținând cont de Decizia Etapei de încadrare nr. 31 din 16 mai 2016 emisă de Agenția pentru Protecția Mediului Timiș, Avizul Ministerului Culturii nr. 3.903 din 27 iunie 2016, Adresa Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale nr. 91.611 din 29 iunie 2016, Adresa Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice nr. 74.677 din 10 august 2016 și Adresa Direcției generale păduri nr. 154.767/IM din 12 iulie 2016,

în temeiul prevederilor art. 21 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 38/2015 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul mediului, apelor și pădurilor emite prezentul ordin.

Art. 1. — Se aprobă Planul de management al sitului Natura 2000 ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic, prevăzut în anexa nr. 1.

Art. 2. — Se aprobă Regulamentul sitului Natura 2000 ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic, prevăzut în anexa nr. 2.

Art. 3. — Anexele nr. 1 și 2 fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 4. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul mediului, apelor și pădurilor,

Erika Stanciu,
secretar de stat

București, 12 august 2016.
Nr. 1.639.

F000011112012017

*) Ordinul nr. 1.639/2016 a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 809 din 13 octombrie 2016 și este reprodus și în acest număr bis.

Anexa nr. 1

**PLANUL DE MANAGEMENT
AL SITULUI NATURA 2000 ROSPA0142 TEREMIA MARE – TOMNATIC**

autentic
monitor

F000011112012017

CUPRINS

I. INTRODUCERE

- 1.1. Scopul Planului de management
- 1.2. Baza legală a Planului de management

II. DESCRIEREA SITULUI ROSPA0142 TEREMIA MARE – TOMNATIC

- 2.1. Informații generale
 - 2.1.1. Localizare
 - 2.1.2. Cadrul legal și administrativ pentru management
 - 2.1.3. Drepturi de proprietate, administrare și folosință a terenurilor
 - 2.1.4. Factorii interesați
 - 2.1.5. Resurse pentru management și infrastructură **Eroare! Marcaj în document nedefinit.**
 - 2.1.6. Planuri și programe relevante pentru managementul ariei naturale protejate
 - 2.1.7. Sistemul de planificare a activităților, monitorizare și raportare

2.2. Mediul fizic

- 2.2.1. Geologia, geomorfologia, formele de relief
- 2.2.2. Hidrologia
- 2.2.3. Clima
- 2.2.4. Soluri

2.3. Mediul biotic

- 2.3.1. Regiunea biogeografică
- 2.3.2. Fauna
 - 2.3.2.1. Specii de interes comunitar
 - 2.3.2.2. Specii de faună de interes economic
 - 2.3.2.3. Specii de faună de interes cultural
- 2.3.3. Specii alohtone și specii invazive
- 2.3.4. Ecosisteme
- 2.3.5. Peisajul

2.4. Informații socio-economice și culturale

- 2.4.1. Comunități
- 2.4.2. Aspecte demografice
- 2.4.3. Utilizarea terenurilor și resurselor naturale
- 2.4.4. Economia locală

2.5. Cercetarea științifică

2.6. Acțiuni de management majore desfășurate în sit

III. EVALUAREA SITUAȚIEI ACTUALE

- 3.1. Valori
- 3.2. Presiuni și amenințări
- 3.3. Evaluarea tendințelor în starea valorilor ariei naturale protejate

IV. STRATEGIA DE MANAGEMENT

- 4.1. Viziunea

F000011112012017

4.3. Planul operațional

4.4. Activități și măsuri de management specifice pentru implementarea Planului operațional

V. ASIGURAREA IMPLEMENTĂRII PLANULUI DE MANAGEMENT

5.1. Sistemul de luare a deciziilor

5.2. Resurse necesare pentru implementarea Planului de management

5.3. Monitorizarea implementării Planului de management

BIBLIOGRAFIE

Anexa nr. 1 la Planul de management - Fișele speciilor

Anexa nr. 2 la Planul de management - Planul de monitorizare

Anexa nr. 3. la Planul de management – Estimarea bugetului necesar pentru implementarea Planului de management

Anexa nr. 4. la Planul de management - Hărți de distribuție ale speciilor de interes comunitar din situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic

autentic
monitor

F000011112012017

ACRONIME

ANAR – Administrația Națională Apele Române

ANIF – Administrația Națională de Îmbunătățiri Funciare

ANPM – Agenția Națională pentru Protecția Mediului

APM – Agenția pentru Protecția Mediului

IUCN – Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii

MMAP – Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

SGA – Sistemul de Gospodărire a Apelor

SPA – Arie Specială de Protecție Avifaunistică

UAT – Unitate Administrativ-Teritorială

UVM – Unitate Vită Mare

autentic
monitor

F000011112012017

I. INTRODUCERE

Planul de management este structurat astfel încât să se poată face o analiză cât mai bună a informațiilor existente la data elaborării, prin prezentarea detaliilor tehnice în mod succint, pentru fiecare din domeniile la care face referire, precum și a legăturilor dintre situația actuală, tendințele de viitor și măsurile de management planificate.

II. DESCRIEREA SITULUI ROSPA0142 TEREMIA MARE – TOMNATIC

Situl Natura 2000 ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic din județul Timiș, numit în continuare situl Teremia Mare - Tomnatic, a fost desemnat pentru protejarea și conservarea speciilor de păsări de interes comunitar.

Situl este o zonă foarte importantă din punct de vedere comunitar deoarece păstrează o mare diversitate a habitatelor specifice de cuibărire și de hrănire a unor specii de păsări, de interes comunitar și global, precum vânturelul de seară - *Falco vespertinus*.

Aria de protecție specială avifaunistică a fost propusă ca sit Natura 2000, în special în vederea conservării acestei specii, a cărei populații este în scădere, tendință identificată în urma programului de monitorizare inițiat de Asociația „Grupul Milvus”.

Situl Teremia Mare - Tomnatic este o oază de biodiversitate în care echilibrul om-natură păstrează în continuare un mediu de viață favorabil, atât pentru dezvoltarea durabilă a comunităților cât și pentru biodiversitate. De aceea, comunitatea locală și toți factorii interesați, trebuie să colaboreze și să coopereze pentru menținerea, îmbunătățirea și păstrarea valorilor deosebite din sit.

Valorile identificate în această arie naturală protejată sunt importante și ca resurse naturale ce asigură serviciile de mediu care influențează condițiile de trai ale comunităților locale.

Pentru păstrarea acestor valori, au fost elaborate măsuri de management variate, grupate pe programe, și anume:

- ✓ **Programul 1. Managementul biodiversității:** Menținerea / refacerea stării favorabile de conservare pentru speciile de interes comunitar, prin îmbunătățirea măsurilor actuale de management a terenurilor și aplicarea lor, în colaborare cu proprietarii /administratorii de terenuri și resurse naturale.
- ✓ **Programul 2. Informare și conștientizare:** Creșterea nivelului publicului de acceptare a sitului Teremia Mare - Tomnatic, precum și obținerea sprijinului factorilor interesați, în vederea realizării obiectivelor de conservare, prin activități de informare și conștientizare.

- ✓ **Programul 3. Monitorizare și evaluare:** Implementarea unui sistem de monitorizare a Planului de management, prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor-cheie, în vederea adaptării Planului anual de acțiune.

Realizarea acestor programe este responsabilitatea custodelui, a proprietarilor și administratorilor de terenuri, cât și a autorităților locale cu care se pot incheia parteneriate de colaborare.

Planul se constituie într-un ghid extrem de important nu numai pentru custode, cât și pentru autorități, instituții, proprietari și administratori de terenuri.

autentic
monitor

F000011112012017

I. INTRODUCERE

1.1. Scopul Planului de management

Planul de management a fost elaborat în vederea stabilirii măsurilor de conservare a speciilor de păsări de interes comunitar și a măsurilor de management a sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic.

Complexitatea managementului ariei naturale protejate este dată în principal de următoarele aspecte:

- multitudinea de valori pentru care a fost declarată aria naturală protejată;
- importanța acesteia pentru vântureii de seară;
- sistemul de canale care formează un complex bogat de habitate umede și zone acvatice;
- numeroasele presiuni și amenințări prezente în zonă, precum deranjul uman semnificativ ce constă mai ales în tăierea arborilor și vânătoarea ciorilor în perioada de reproducere,
- numărul mare al factorilor interesați: proprietari și administratori de terenuri și resurse naturale, comunități locale, autorități, instituții, organizații, care au responsabilitate pentru implementarea activităților și măsurilor de management
- necesitatea definirii condițiilor în care comunitatea se poate dezvolta durabil, cu menținerea valorilor și a serviciilor naturale, cel puțin la starea lor actuală sau chiar îmbunătățirea lor,
- caracterul neprevăzut al schimbărilor din natură și necesitatea adaptării la aceste schimbări.

Ca urmare, se impune o planificare atentă, asigurându-se cadrul necesar pentru un management adaptabil și participativ.

Pe parcursul elaborării planului, au fost organizate întâlniri și dezbateri cu factorii interesați, elaboratorul Planului de management depunând eforturi semnificative pentru a se asigura că toți cei interesați au fost informați și consultați în mod corespunzător, fie prin întâlnirile publice organizate, fie prin întâlniri cu specialiști de la instituțiile principale, cu responsabilități în zona sitului.

Planul de management stabilește responsabilitatea implementării măsurilor speciale de management pentru conservarea și utilizarea durabilă a resurselor naturale, impunând implicarea nu numai a custodelui, dar și a autorităților, așa cum se precizează în art. 21, alin. 6 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare: "Autoritățile locale și naționale cu competențe și responsabilități în reglementarea activităților din ariile naturale protejate sunt obligate să instituie, de

comun acord cu administratorii ariilor naturale protejate și, după caz, cu autoritatea publică centrală pentru protecția mediului și pădurilor, măsuri speciale pentru conservarea sau utilizarea durabilă a resurselor naturale din ariile naturale protejate, conform prevederilor planurilor de management.”

Planul de management este un instrument important pentru a atrage atenția asupra importanței naturii și a resurselor naturale pentru dezvoltarea comunităților și a necesității menținerii acestora pentru generațiile viitoare.

În vederea asigurării bazelor pentru dezvoltarea durabilă a zonei, prevederile Planului de management vor fi integrate în planurile strategice relevante, conform art. 21, alin. 5 al Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare: ”Planurile de amenajare a teritoriului, cele de dezvoltare locală și națională, precum și orice alte planuri de exploatare/utilizare a resurselor naturale din aria naturală protejată vor fi armonizate de către autoritățile emitente cu prevederile planului de management.”

1.2. Baza legală a Planului de management

Baza legală este constituită de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, care stipulează că ariile naturale protejate de interes comunitar sunt create pentru impunerea unor măsuri speciale în vederea conservării unor habitate naturale și/sau specii sălbatice de interes comunitar.

F000011112012017

II. DESCRIEREA SITULUI ROSPA0142 TEREMIA MARE – TOMNATIC

2.1. Informații generale

2.1.1. Localizare

Aria de protecție specială avifaunistică ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic se întinde pe o suprafață de 6628 ha și este situată în zona nord-vestică a județului Timiș.

La nivel regional, situl este inclus în Regiunea de Dezvoltare 5 Vest, fiind situat 100% pe teritoriul județului Timiș, pe teritoriul administrativ a mai multor comune dintre care cele mai importante sunt Comloșu Mare, Gottlob, Lovrin, Teremia Mare și Tomnatic - vezi figura nr. 1.

Situl se întinde între Canalul Bega și Râul Mureș, în partea nord-vestică a județului Timiș, la vest fiind mărginit de localitatea Teremia Mică și granița de stat, la nord de localitățile Nerău și Tomnatic, iar la est de localitățile Lovrin și Gottlob.

Lungimea maximă a sitului ajunge la 17 km, iar lățimea este de aproximativ 9 km. Altitudinea medie este de 79 m, cu un maxim de 90 de metri în zona estică și un minim de 72 de metri.

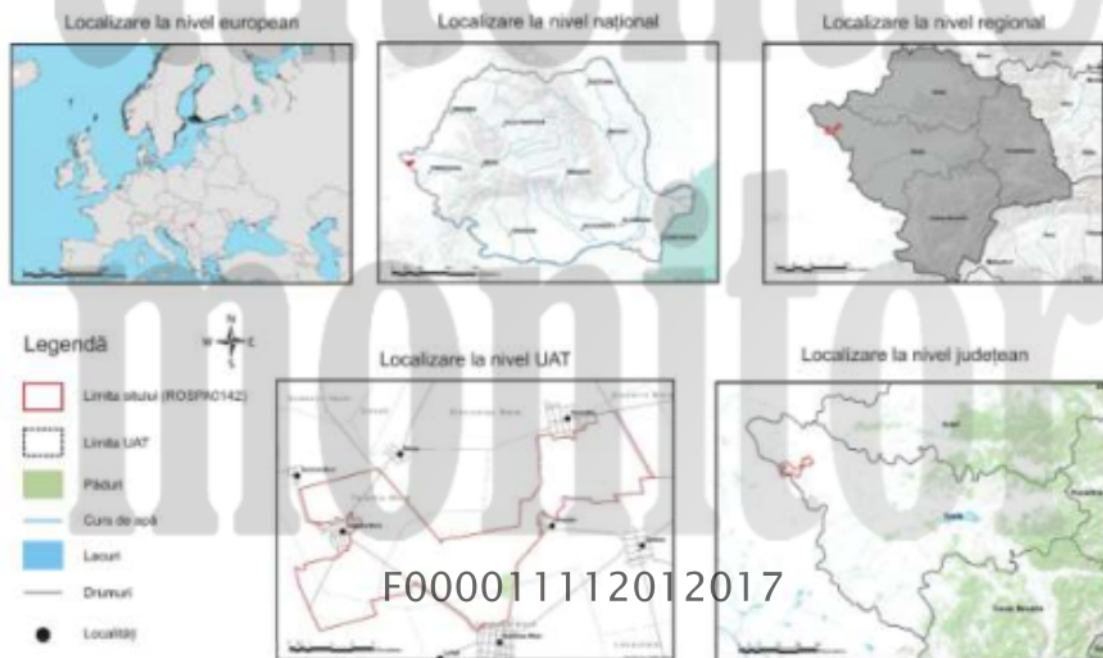

Figura nr. 1. Localizarea sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic

Coordonatele sitului sunt: Latitudine N 45° 56' 27" și Longitudine E 20° 33' 22".

Situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic reprezintă o zonă de câmpie, cu sol sărătuos, mlaștini sărăturate, ce adăpostește o mare varietate de floră halofilă specifică sărăturilor fiind desemnat pentru protecția unor specii de păsări emblematice pentru Câmpia de Vest.

În extremitatea sudică a sitului, se află localitatea Comloșu Mare. Cuprinde în principal terenuri arabile, pajiști și zone umede.

Drumul județean 594A care leagă Gottlob de Comloșu Mare trece la sud de sit pe direcția est-vest, iar drumul național 59C ce leagă localitățile Jimbolia de Comloșu Mare și Teremia Mare străbate situl pe direcția sud-nord.

De asemenea o parte din limita estică este străbătută de drumul european E70, care face legătura cu Ungaria prin Vama Cenad.

Situl se poate accesa din următoarele localități: Gottlob, Comloșu Mare, Teremia Mare, Sânnicolau Mare și Tomnatic, existând o rețea de drumuri comunale, care fac legătura între acestea.

2.1.2. Cadrul legal și administrativ pentru management

A) Desemnarea, limitele și categoria de management a sitului Natura 2000 ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic

Această zonă a fost identificată în cadrul programului LIFE "*Conservarea vânturelului de seară în regiunea Panonică*", ca fiind foarte importantă pentru vânturei de seară, în Timiș găsindu-se aproximativ 48 % din populația cuibăritoare a speciei din Câmpia de Vest.

Situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic este conform Directivei Păsări, o Aria de Protecție Specială Avifaunistică, desemnat prin Hotărâre Guvernului nr. 1284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, cu modificările și completările ulterioare.

Limitele sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic au fost stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 1284/2007, cu modificările și completările ulterioare. Harta este pusă la dispoziția factorilor interesați de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului prin intermediul paginii de internet <http://www.biodiversity.ro/n2000> conform actului normativ menționat. De asemenea o hartă interactivă a sitului poate fi accesată și pe <http://atlas.anpm.ro/atlas#>.

Există două grupe ecologice mari de păsări, ce pot fi considerate „țintă” pentru conservare la nivelul sitului, respectiv păsările de apă și de terenuri deschise.

Cele 8 specii de păsări de interes comunitar, enumerate pe anexa I a Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice (Directiva Păsări), au reprezentat criteriile de desemnare a sitului.

Dintre cele mai reprezentative specii cuibăritoare pentru habitatele sitului, unele cu populații relativ mari, fac parte: *Falco vespertinus*, *Anthus campestris* și *Lanius collurio*.

Pe suprafața sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic nu se suprapun alte arii naturale protejate.

B) Arii protejate limitrofe

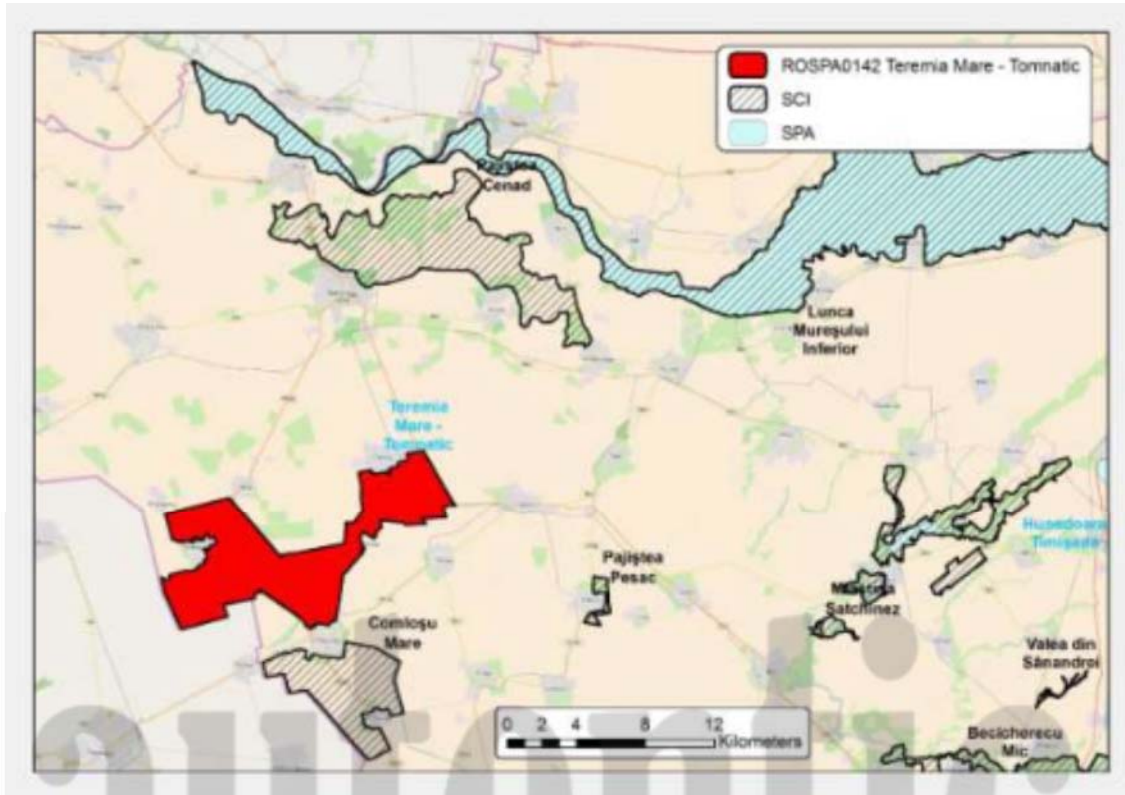
Situl ROSCI0287 Comloșu Mare este singurul sit limitrof, care se află la sud de situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic.

În imediata apropiere a sitului se mai găsesc Rezervația naturală 2.737 Movila Sisitak, ROSCI0349 Pajiștea Pesac, ROSCI0345 Pajiștea Cenad, Rezervația naturală 2.740 Mlaștinile Satchinez, ROSPA0069 Lunca Mureșului Inferior și ROSCI0108 Lunca Mureșului Inferior-vezi Figura 2.

Aceste arii naturale protejate sunt importante pentru speciile din situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic, întrucât majoritatea speciilor de păsări pentru care a fost desemnat situl au nevoie de spații întinse, dincolo de limitele acestuia, fiind în același timp foarte importantă asigurarea de coridoare ecologice între ele.

În plus, colaborarea cu administratorii acestor arii naturale protejate poate contribui la creșterea eficienței conservării acestor specii și habitate, majoritatea fiind comune.

F000011112012017

**Figura nr. 2 Situri Natura 2000 învecinate cu situl ROSPA0142
Teremia Mare - Tomnatic**

C) Administrarea sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic

Responsabilitatea administrării ariei naturale protejate revine custodelui.

În acest scop, se elaborează Planul de management, prin care se realizează gospodărirea unitară și integrată a ariei naturale protejate.

Custodele urmărește respectarea Planului de management, organizează și desfășoară activități specifice și supraveghează toate activitățile care se desfășoară pe teritoriul sitului, astfel încât să se asigure îndeplinirea obiectivelor de management, în conformitate cu obiectivele de arie de protecție specială avifaunistică, stabilite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare.

F000011112012017

2.1.3. Drepturi de proprietate, administrare și folosință a terenurilor

Din punct de vedere al drepturilor de proprietate, administrare și folosință a terenurilor din situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic, se regăsește o situație variată, cu instituții și persoane fizice deținătoare de drepturi asupra terenurilor.

Situația exactă a acestora încă nu se cunoaște, cadastrul național general fiind în curs de elaborare.

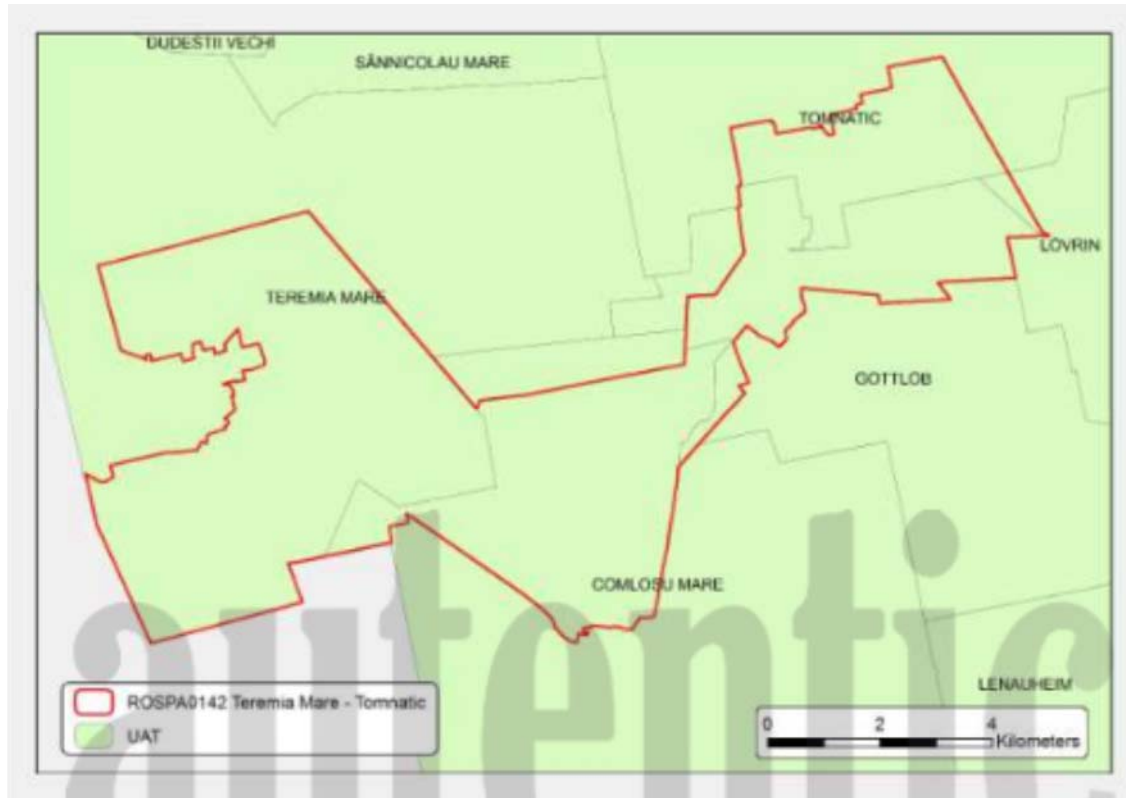

Figura nr. 3. Unitățile administrativ-teritoriale peste care se suprapune situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic

Sub aspect administrativ, situl se află pe suprafața Unităților Administrativ-Teritoriale Tomnatic -21%, Teremia Mare -37%, Gottlob -25%, Comloșu Mare -17% și Lovrin <1%.

Potrivit ultimelor seturi de date digitale oficiale referitoare la suprafața siturilor Natura 2000, respectiv unităților teritoriale, realitatea în momentul elaborării Planului de management a fost următoarea: Tomnatic -11,7%, Teremia Mare - 46,6%, Gottlob -16,0%, Comloșu Mare - 25,1% și Lovrin <1%.

În cazul terenurilor agricole, toate categoriile: arabil, pășuni, fânețe sunt în cea mai mare parte în proprietatea persoanelor fizice.

Terenurile forestiere sunt reprezentate în situl Natura 2000 ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic de zone de subarboret cu vegetație forestieră, neinclusă în fond forestier, însă cu un rol important, mai ales pentru a-i servi faunei locale ca umbră și loc de cuibărire.

Terenurile cu drumuri de pe teritoriul ariei naturale protejate au destinații diferite:

- drumuri publice - destinate circulației rutiere și pietonale, în scopul satisfacerii cerințelor generale de transport ale economiei naționale, ale populației și de apărare a țării - gestionate de Compania Națională de Administrare a Drumurilor Naționale din România - drumurile naționale și europene, de Consiliul Județean Timiș - drumurile județene și de către autorități ale administrației publice locale - drumuri comunale și orășenești, drumuri de exploatare agricolă;
- drumuri de utilitate privată - destinate satisfacerii cerințelor proprii de transport rutier și pietonal spre obiectivele economice, forestiere, petroliere, miniere, agricole, energetice, industriale drumuri de acces în incinte și din interiorul incintelor, drumuri pentru organizările de șantier, gestionate de proprietari.

Pe teritoriul ariei protejate există drumul european E70, drumul național 59C, drumul județean 594A, precum și drumuri locale - drumuri comunale, drumuri agricole, poteci, drumuri vicinale, străzi.

Terenurile ocupate cu căi ferate, respectiv construcțiile care le deserveșc, sunt proprietatea publică sau privată a statului fiind gestionate de Căile Ferate Române.

Terenurile cu ape, luciurile de apă și cursurile de apă, respectiv terenurile cu diguri și regularizări ale cursurilor de apă, aparțin în cea mai mare parte statului, fiind gestionate de Administrația Națională „Apele Române” – Administrația Bazinală de Apă Banat – Sistemul de Gospodărire a Apelor Timiș.

Apele care aparțin domeniului public, apele de suprafață cu albiile lor minore, cu lungimi > 5 km și cu bazine hidrografice > 10 km², malurile și cuvetele lacurilor, apele subterane, sunt administrate de Administrația Națională „Apele Române”.

Terenurile cu lucrări de îmbunătățiri funciare - amenajările de desecare și drenaj, lucrări de combatere a eroziunii solului și de ameliorare a terenurilor afectate de alunecări sunt administrate de Administrația Națională a Îmbunătățirilor Funciare, care are rolul de a administra infrastructura de îmbunătățiri funciare aparținând domeniului public și privat al statului.

Terenurile agricole sunt, în general, gestionate, rata abandonului fiind redusă.

F000011112012017

Tabelul nr. 1

Grupurile de proprietari și categoriile de terenuri pe care le dețin

Proprietar	Categoriile de terenuri deținute			
	Pășune	Fânețe	Arabil	Luciu apă
Statul Român	√			√
Primării	√		√	√
Biserici	√	√	√	
Persoane fizice	√	√	√	
Persoane juridice de drept privat	√	√	√	√

2.1.4. Factorii interesați

Principalii factori interesați pentru situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic sunt cele 5 comunități peste care se suprapune aria protejată, Agenția pentru Protecția Mediului Timiș, Consiliul Județean Timiș, Administrația Bazinală de Apă Banat, Sistemul de Gospodărire a Apelor Timiș și Administrația Națională Îmbunătățiri Funciare Timișoara.

Pe lângă aceștia, pe teritoriul ariei naturale protejate au interese administrative, economice sau de altă natură și alte instituții și organizații.

În tabelul nr. 2 este prezentată lista instituțiilor și organizațiilor care au sarcini de aplicare a legislației, administrative, de gestionare a terenurilor și resurselor, economice sau interese de altă natură pe teritoriul ariei protejate, de exemplu de interes educativ.

Tabelul nr. 2

Factorii interesați identificați în procesul de realizare a Planului de management

Nr. crt.	Instituții, organizații, grupuri de interese pe categorii stabilite pe baza rolului și/sau a interesului în aria protejată	Rol / interes
Autorități de mediu, de reglementare și control activități		
1.	Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor	Implementarea politicilor de mediu la nivel național, responsabil pentru sistemul de arii naturale protejate, responsabil pentru fondul forestier național

2.	Agenția Națională pentru Protecția Mediului	Autoritatea contractantă pentru administrarea sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic
3.	Agenția pentru Protecția Mediului Timiș	Implementarea politicilor de mediu la nivel local
4.	Ministerul Agriculturii - Direcția pentru Agricultură Timiș - Direcția Agricolă	Reglementarea activităților agricole și de dezvoltare rurală
5.	Administrația Națională Apele Române – Administrația Bazinală Banat - Sistemul de Gospodărire a Apeilor Timiș	Administrarea apelor aflate în proprietatea statului, respectiv a albiilor minore, a digurilor și a zonelor de protecție ale cursurilor de apă
6.	Agenția Națională pentru Piscicultură și Acvacultură	Gestionarea resursei piscicole
7.	Administrația Națională Îmbunătățiri Funciare	Îmbunătățiri funciare, administrarea sistemelor de desecare și a construcțiilor aferente
8.	Agenția Domeniilor Statului	Concesionarea terenurilor statului cu destinație agricolă
9.	Agenția Națională pentru Resurse Minerale	Reglementarea activităților de utilizare a resurselor minerale - ape subterane, ape minerale, cariere, balastiere
10.	Garda Națională de Mediu – Comisariatul Județean Timiș	Inspecție și control din punct de vedere al protecției mediului
11.	Garda Forestieră	Inspecție și control în silvicultură și vânătoare Reglementarea managementului forestier în vegetația forestieră din afara fondului forestier
12.	Inspectoratul de Poliție al Județului Timiș	Ordine publică, urmărire penală
13.	Inspectoratul de Jandarmi Județean Timiș	Ordine publică

Acordarea și controlul plăților pe suprafață		
14.	Agenția de Plăți și Intervenții Agricole Timiș	Derulează fondurile europene pentru implementarea măsurilor de sprijin finanțate din Fondul European pentru Garantare în Agricultură
Autorități ale administrației publice locale		
15.	Consiliul Județean Timiș	Planificarea teritorială și strategică Administrarea drumurilor județene
16.	Instituția Prefectului Județului Timiș	Asigură realizarea intereselor naționale, aplicarea și respectarea Constituției, a legilor, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, a celorlalte acte normative precum și a ordinii publice
17.	Primăria și Consiliul Local Teremia Mare	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
18.	Primăria și Consiliul Local Gottlob	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
19.	Primăria și Consiliul Local Comloșu Mare	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
20.	Primăria și Consiliul Local Tomnatic	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
21.	Primăria și Consiliul Local Lovrin	Proprietar de teren, rol în planificare teritorială și strategică
Comunități și grupuri de interese locale și regionale		
22.	Populația locală din Aria Protejată și din imediata vecinătate	Proprietari de terenuri, gestionari și/sau utilizatori de resurse
23.	Pescari	Utilizare resurse piscicole, recreere
24.	Cicliști	Recreere
25.	Reprezentanți mass media	Informare, conștientizare
26.	Biserici, grupuri religioase	Conștientizare
Administrare infrastructură		

27.	Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România – Direcția Regională Drumuri și Poduri Timișoara – Filiala Timiș	Administrarea drumurilor naționale
28.	Căi Ferate Române	Administrarea căilor ferate
29.	ENEL România	Furnizare energie electrică
30.	S.C. APCAN S.A. Timiș	Furnizare apă potabilă, colectare-epurare ape uzate
Administrare resurse		
31.	Gestionari fonduri de vânătoare	Gestionarea fondurilor de vânătoare, managementul faunei de interes cinegetic
32.	Agenția Națională de Resurse Minerale	Gestionarea resurselor minerale
33.	Agenția Națională pentru Piscicultură și Acvacultură	Reglementarea activității de pescuit și acvacultură
34.	Administrația Domeniilor Statului	Gestionarea/concesionarea heleşteielor
35.	Asociații ale Pescarilor Sportivi	Implementează măsuri de management ale faunei piscicole.
Educație		
36.	Inspectoratul Școlar Timiș	Activități educative
37.	Școlile de pe teritoriul ariei protejate și din imediata vecinătate	Activități educative
Organizații Non-Guvernamentale		
38.	Asociația pentru Protecția Liliiecilor din România	Organizație Non-Guvernamentală protecția mediului
39.	Societatea Ornitologică Română	Organizație Non-Guvernamentală protecția mediului
40.	Asociația pentru Protecția Păsărilor și a Naturii Grupul Milvus	Organizație Non-Guvernamentală protecția mediului
41.	Asociația Bio-Team Timișoara	Organizație Non-Guvernamentală protecția mediului

42.	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară „Timiș“	Organizație Non-Guvernamentală
43.	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Deșeurii Timiș	Organizație Non-Guvernamentală
44.	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Gottlob-Tomnatic	Organizație Non-Guvernamentală
Universități și alte unități de cercetare		
45.	2.1.5. Universitatea de Vest din Timișoara	Cercetare aplicată
46.	Muzeul Banatului Timișoara	Cercetare aplicată, acțiuni de educație și conștientizare
47.	Universitatea Politehnica Timișoara	Cercetare aplicată
48.	Universitatea Tibiscus din Timișoara	Cercetare aplicată
49.	Universitatea de Științe Agricole și Medicina Veterinară a Banatului Timișoara	Cercetare aplicată
Finanțatori		
50.	Fundații, asociații, instituții ce gestionează fonduri nerambursabile sau sunt interesate în a sprijini activitatea ariei protejate	Sprijin pentru activități de conservare, educație, conștientizare și ecoturism, responsabilitate socio-economică

Un rol important în managementul valorilor din situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic revine Administrației Naționale Apele Române – Administrația Bazinală Banat – Sistemul de Gospodărire a Apelor Timiș, prin lucrările hidrotehnice pe care le realizează și le întrețin.

Administrația Națională Îmbunătățiri Funciare, prin realizarea și menținerea canalelor de desecare, influențează major speciile și habitatele existente, dar și folosința terenurilor.

De asemenea, Agenția de Plăți și Intervenții Agricole, prin schemele voluntare de agro-mediu dar și prin politicile de încurajare a folosinței tradiționale a terenurilor, reprezintă un factor interesat important, de care trebuie să se țină seama în implementarea tuturor măsurilor de conservare a habitatelor.

2.1.5. Resurse pentru management și infrastructură

Administrarea Sitului Natura 2000 ROSPA0142 Teremia Mare -Tomnatic este asigurată de Custode, acoperind următoarele domenii de activitate:

- Planificarea, coordonarea și supravegherea activităților desfășurate pe teritoriul Sitului Teremia Mare-Tomnatic;
- Pază;
- Măsuri de conservare a biodiversității - inclusiv monitorizarea;
- Educație și conștientizare publică;
- Relații cu comunitățile și cu alți factori interesați;

Obiectivul echipei de administrare este asigurarea conservării valorilor naturale din Situl Natura 2000 ROSPA0142 Teremia Mare –Tomnatic, prin aplicarea unui management adaptabil.

În acest scop Custodele are obligația să elaboreze Planul de Management prin care, se realizează gospodărirea unitară și integrată a ariei protejate; urmărește respectarea Planului de Management; organizează și desfășoară activități specifice și supraveghează toate activitățile care se desfășoară pe teritoriul ariei protejate, astfel încât să se asigure îndeplinirea obiectivelor de management, în conformitate cu obiectivele de arie naturală protejată de interes comunitar stabilite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice cu modificările și completările ulterioare.

2.1.6. Planuri și programe relevante pentru managementul ariei protejate

Menținerea, respectiv îmbunătățirea stării de conservare a habitatelor și speciilor din situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic, nu este posibilă decât prin armonizarea tuturor planurilor și programelor care fac referire la sau pot avea impact asupra resursele naturale, respectiv a biodiversității, cu prevederile acestui Plan de management.

F000011112012017

Tabelul nr. 2

**Strategiile/planul cu impact potențial asupra valorilor
ariei naturale protejate**

Denumirea	Relevanța pentru aria naturală protejată
Strategia și Programul Strategic Multianual de Dezvoltare Economico - Socială a județului Timiș pentru perioada 2014-2020, 2023, precum și a Planul de Acțiune al județului Timiș pentru perioada 2015 – 2016, pentru pregătirea, promovarea și implementarea proiectelor de investiții.	Este esențială contribuția custodelui la elaborarea aceste strategii, pentru susținerea obiectivelor de conservare a biodiversității și implicit a calității mediului natural.
Planul de dezvoltare locală „GAL Triplex Confinium”	Situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic nu este luat în considerare. Crearea unui echilibru între diversele categorii de terenuri, pajiști, fânețe, terenuri arabile, nu este considerată o prioritate.
Strategia de dezvoltare a comunei Teremia Mare	Aspectele privind valorile naturale din situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic nu sunt luate în considerare într-un mod strategic. Nu se regăsesc obiective legate de managementul sitului Teremia Mare - Tomnatic.
Strategia de dezvoltare economică și socială a comunei Comloșu Mare	Aspectele privind valorile naturale din situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic nu sunt luate în considerare într-un mod strategic. Există obiective strategice pe linie de educație ecologică și creșterea suprafeței păduroase.

F000011112012017

Pe lângă aceste proiecte, Filiala de Îmbunătățiri Funciare Timiș are ca obiectiv decolmatarea periodică a canalelor de desecare existente, precum și alte lucrări ce pot avea un impact semnificativ la nivelul ariei naturale protejate.

2.1.7. Sistemul de planificare a activităților, monitorizare și raportare

Planificarea și monitorizarea activităților de management se realizează, anual, de colectivul de lucru al custodelui.

Nu se utilizează un anumit sistem de monitorizare, urmând să fie propus un sistem de monitorizare a eficienței managementului în cadrul acestui Plan de management.

Raportarea activităților este efectuată de către custode, și se realizează anual, conform legislației în vigoare.

2.1.8. Scurt istoric al managementului și al activităților majore de management

Implementarea de către Asociația Grupul Milvus a proiectului „*Managementul ariilor protejate: ROSPA0067, ROSPA0103, ROSPA0113, ROSPA0126, ROSPA0142, ROSPA0144 și ROSCI0390*” finanțat prin Programul Operațional Sectorial Mediu, are ca scop dezvoltarea infrastructurii și a planurilor de management pentru protecția biodiversității și a rețelei ecologice Natura 2000.

În cadrul acestui proiect, au avut loc o serie de activități privind inventarierea, cartarea și evaluarea stării de conservare a speciilor și habitatelor, care au ca scop final elaborarea planurilor de management pentru ariile protejate: ROSPA0103 Valea Alceului, ROSPA0113 Cânepiști, ROSPA0126 Livezile-Dolaț, ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic, ROSPA0067 Lunca Barcăului, ROSCI 0390 Sărăturile Dinaș și ROSPA0144 Uivar-Dinaș.

2.2. Mediul fizic

Situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic ocupă o suprafață de 6628 ha, care se află în sud-estul Câmpiei Panonice, respectiv în sudul Câmpiei de Vest, în zona de divagare a râurilor Mureș și Bega.

Ca și subdiviziune a Câmpiei de Vest, aria naturală protejată se află în Câmpia Mureșului, în subunitatea Câmpia Jimboliei, după numele râului central și Câmpia Arancăi, ce reprezintă o deschidere, în con larg, a luncii Mureșului, începând de la Periam - SV.

Este cea mai nouă câmpie a Mureșului, pe centrul său meandrând râul Aranca, ce-și are obârșia în lunca Mureșului, la Sânpetru German, la sud de Pecica. Apele celor două râuri, Mureș și Aranca, au format aici un ținut foarte mlăștinos și frecvent inundat.

Cu timpul, rețeaua hidrografică a zonei a fost desecată, îndiguită și deviată. În urma acestor lucrări, îmbunătățirea terenului a fost realizată în mod ireversibil prin construirea Canalului Bega, începând cu 1728 și desecarea completă a mlaștinilor din împrejurimi.

Totuși, terenul de pe raza orașelor Timișoara și Jimbolia, dar și din împrejurimi moștenește o pânza freatică aflată la o adâncime de 0,5 - 5 metri, factor care nu permite construirea edificiilor înalte.

Câmpia Jimboliei este situată pe stânga Mureșului, la sud-vest de Câmpia Vingăi și în continuarea ei. Este o unitate foarte netedă, cu crovuri și unele dune sau vechi grinduri fluviatile ale Mureșului. Aceasta este o câmpie joasă ce are caracter de subsidență, manifestându-se activ pe loessuri și soluri fosile, îngropate sub aluviuni. Este de asemenea o câmpie de acumulare fluviatilă joasă, cu caractere clare de divagare, caracterizată prin: pantă extrem de redusă, nivel piezometric ridicat al pânzei freactice, suprafețe mlăștinoase, văi înmlăștinite, brațe și gârle părăsite. În partea de sud, prezintă crovuri și fenomene de subsidență accentuate.

Accesibilitatea acestui sit este asigurată de dezvoltarea rețelei de trafic rutier și feroviar. Relieful antropic este reprezentat de prezența mai multor canale utilizate la desecarea zonei, în prezent fiind folosite la irigații.

2.2.1. Geologia, geomorfologia, formele de relief

Caracteristicile morfologice sunt dependente de modul de formare a Câmpiei de Vest, printr-un proces continuu de acumulare a unui volum imens de materiale cărate de râuri din Carpați și depuse sub forma unor conuri de aluviuni mai mult sau mai puțin aplatizate. Ceea ce a diferențiat acest proces, determinând o serie de deosebiri în fizionomia regională a câmpiilor au fost: poziția ariilor de subsidență, succesiunea în timp a intensității lăsării și tipul aluviunilor cărate.

Geologic, spațiul hidrografic dintre Râurile Mureș și spațiul hidrografic Banat, prin amplasarea și suprafața relativ mare, dispune de condiții geologice variate și complexe.

În bazinul Mureș-Aranca, vârsta formațiunilor crește de la vest la est, cele mai vechi fiind cele cristaline ale pânzei getice și autohtonului danubian.

Situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic face parte din Câmpia Jimboliei și Câmpia Arancăi, care din punct de vedere genetic, aparțin Câmpiei de Vest - o câmpie acumulativă, formată prin depunerea sedimentelor într-un bazin marin și apoi lacustru, în timpul Miocenului și Pliocenului: argile, marne, nisipuri, pietrișuri.

Subsidența accentuată a început în pliocen, s-a continuat în cuaternar, în prezent, fiind demonstrată de depozitele cuaternare care au grosimi ce depășesc 100 m și cresc de la est spre

vest. Ea este reflectată în relief prin: divagarea râurilor, inundații periodice, înmlăștinirea unor regiuni, arii mari ocupate cu lăcoviște, șesuri aluviale extinse ale râurilor Mureș și Aranca. Geologic, subsidența este marcată printr-o accentuare a grosimii depozitelor cuaternare de la est spre vest: la est de Timișoara depozitele au grosimi de 100 m, între Timișoara și Sânnicolaul Mare ating 400 m iar la nord de Sânnicolaul Mare acestea au grosimi de 500 m.

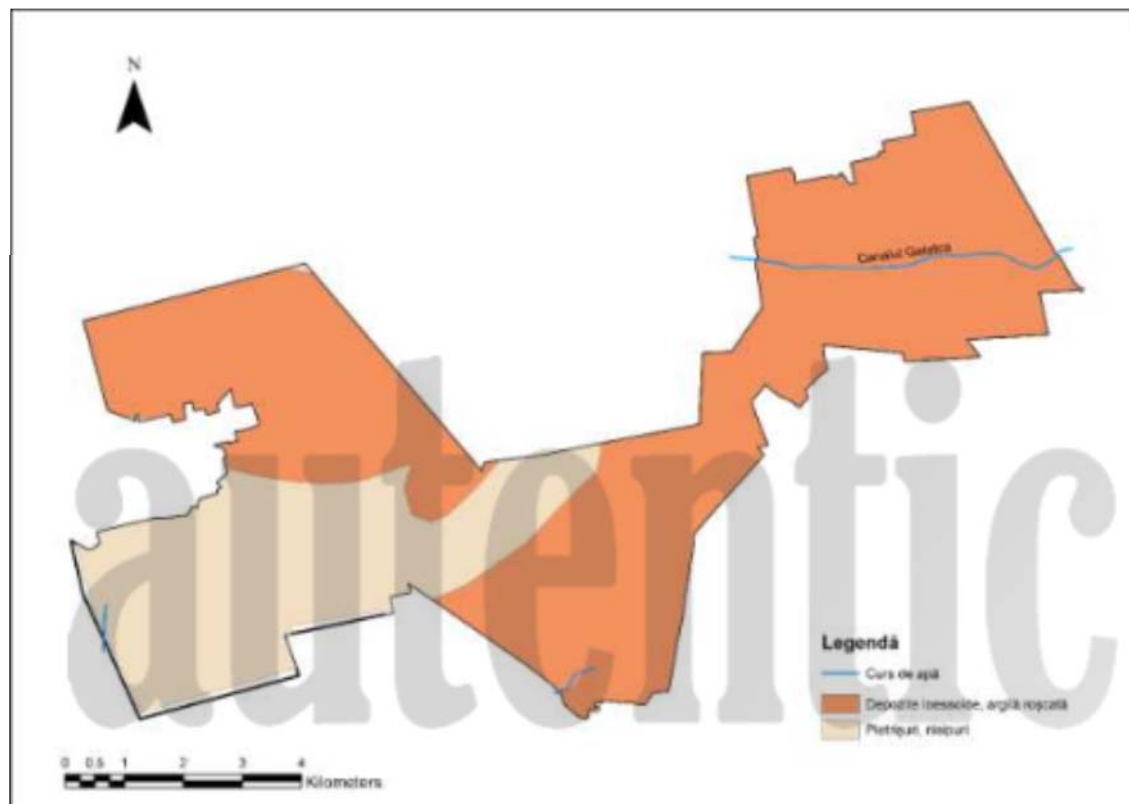

Figura nr. 4. Harta geologică a sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic

2.2.2. Hidrologia

În spațiul ocupat de situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic râurile sunt reprezentate de sistemele hidrografice ale Mureșului și Arancăi, ce aparțin grupei de sud – vest, având colector Tisa.

Rețeaua hidrografică cuprinde un număr ridicat de râuri, majoritatea încadrându-se în categoria râurilor scurte și foarte scurte, predominant canalizate.

În zona Aranca, hidrografia este rezultatul acțiunilor combinate ale factorilor climatici, hidrografici, morfologici și geologici.

Morfologia terenului influențează adâncimea și drenajul apei freatice, factorii climatici și hidrografici influențând alimentarea, drenarea și variațiile nivelului apei freatice, iar factorul geologic determinând existența stratului freatic și a straturilor acvifere de adâncime.

Dintre acești factori, numai factorul climatic este considerat uniform pentru întreaga zonă, ceilalți fiind diferiți de la o zonă la alta. Astfel, condițiile de alimentare și drenare diferă în lunca Mureșului, față de terasă și câmpie.

Colectorul principal al Câmpiei Aranca este Aranca, ce se varsă în Tisa. Canalul Aranca este instalat pe fostele albi ale Mureșului și dispune de un areal de divagare înainte de îndiguire. Izvorăște din lunca Mureșului, de la Felnac, unde începe digul Mureșului și se varsă în Tisa.

Canalul Aranca este un vechi curs al râului Mureș, care în perioada cetății antice Morisena se presupune că ar fi fost navigabil, dovadă fiind o corabie scufundată în albia acestuia.

De-a lungul timpului, canalul Aranca a fost colectorul principal al câmpiei Aranca deoarece solul din teritoriul câmpiei, a fost sub influența directă și accentuată a apelor de suprafață și subterane, ceea ce a făcut să aibă un proces de geneză și evoluție cu totul caracteristic.

Canalul Aranca trece prin mijlocul orașului Sânnicolau Mare și a fost canalizat începând cu anul 1888, după inundațiile din primăvara aceluiași an.

În perioada 1887-1894 s-a construit sistemul hidrotehnic Aranca, ce cuprinde și suprafețe teritoriale ale orașului, pentru a deservi o suprafață de 98,4 km². Sistemul a funcționat până în anul 1919 când bazinul Aranca a fost dezmembrat cu actuala frontieră.

În urma proiectului din 1931 și apoi din 1932, după inundațiile din același an, s-a trecut la amenajarea canalului Aranca, cu proiecte tehnice în colaborare cu țara vecină, Iugoslavia. În perioada 1932-1954 au existat preocupări pentru o mai bună folosire a sistemului și de abia începând cu anul 1954 s-a început propriu-zis executarea lucrărilor în amonte și aval de oraș, finalizate spre sfârșitul anilor 1986.

Canalul Aranca are o lungime de 84,750 km, fiind marcat prin 81 de borne kilometrice. Panta este de 0,1-0,15 m, cu diferența de nivel între intrare și ieșire din teritoriul localității de 2,5 m.

Viteza apei este de 0,8-1,2 m/s, iar debitul maxim este de 2,5 m/s. Canalul are legătură cu râul Mureș prin două canale reversibile, pe fiecare fiind amplasate câte o stație de pompare.

Canalul Mureșanul-Mureșelul, este un afluent al Arancăi, ce izvorăște din lunca Mureșului, ulterior, acesta fiind amenajat ca și canal de irigații. În timpuri îndepărtate, trecea prin fața cetății Morisena, fiind al doilea obstacol natural de apărare al cetății, împreună cu Aranca Mureșelul; are o lungime de 9,3 km, o lățime de 5 - 10 m și o adâncime de 1 - 5 m de la baza canalului.

Canalul Silvia a fost construit în cadrul sistemului hidrotehnic, fiind un canal principal

de distribuție a apei pompate de la stația de pompare de pe râul Mureș, borna PP55. Are o lungime de 2,7 km, o lățime de 25 – 30 m și o adâncime de 3 – 5 m. Este străbătut de două poduri din ciment cu lungimea de 20 m, lățimea de 6 m, înălțimea de 6 m și o greutate maximă admisă de 30 t. Celelalte 73 de canale principale și secundare de pe teritoriul orașului, sunt de dimensiuni reduse și formează împreună Sistemul Hidrotehnic Sănnicolau Mare din Sistemul Hidrotehnic Aranca.

Situl este străbătut de canalul Galața, unde sunt deversate apele uzate de la stația de epurare a comunei Lovrin.

Lacurile sunt, în general, lacuri de meandre și albiei părăsite, lacuri de crovuri și lacuri antropice.

În ceea ce privește hidrografia de subteran, pânzele freatice se află la adâncimi de 5-20 m, în cadrul teraselor și câmpiilor înalte și 1- 3 m, în câmpiile joase și lunci. Straturile acvifere, de adâncime sunt situate la adâncimi mai mari de 60 m, fiind în general termominerale - peste 30⁰, cu compoziție chimică diferită. Acestea sunt exploatate prin foraje, dar apar și izvoare la Călacea și Timișoara, alături de minerale reci.

2.2.3. Clima

Sub aspect climatic, la nivelul sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic se suprapun masele de aer atlantic, cu masele de aer mediteranean și adriatic, ceea ce generează caracterul moderat al regimului temperaturilor, perioadele de încălzire din timpul iernii, începerea timpurie a primăverii, precum și cantitățile medii multianuale de precipitații relativ ridicate.

Din punct de vedere climatic, spațiul hidrografic Aranca se încadrează în zona climatului temperat continental moderat, cu influențe submediteraneene, rezultat al suprapunerii circulației maselor de aer atlantic, cu invaziile de aer mediteranean.

Verile sunt relativ călduroase, lipsite de intervale de uscăciune și secete excesive, iar iernile sunt fără geruri persistente și intense.

Acest climat generează caracterul moderat al regimului termic, perioadele de încălzire în timpul iernii, precum și cantități medii multianuale de precipitații relativ ridicate, de 600-1400 mm/an.

Valorile medii anuale ale temperaturii aerului sunt cuprinse între 10-11° C, excepție făcând arealul din nord-vestul Câmpiei Jimboliei, unde temperaturile sunt ceva mai ridicate și pot ajunge până la 14° C. Media anuală de precipitații variază de la 400 la 500 mm în zona de câmpie.

Circulația maselor de aer este dominat vestică, facilitată de deschiderea largă pe această direcție. Ea cunoaște o pondere diferită spațial și în timp, pe trei coordonate: sud-vest, cu mase umede, calde mediteraneene, vest cu mase umede și răcoroase și nord-vest, cu mase reci și umede.

Uneori pătrund și mase reci polare și nord-estice, care produc scăderi de temperatură și mai rar fenomene de viscol. Prezența slabă a acestora, în raport cu alte regiuni din țară, se datorează desfășurării arcului carpatic, care constituie o barieră pe direcția propagării lor. Netezimea câmpiei și uniformitatea peisajelor impun desfășurarea relativ unitară a valorilor elementelor meteorologice și mai slaba separare de topoclimate.

Viteza medie anuală a vântului depășește 10 m/s iarna și scade spre sfârșitul verii.

Viteza maximă a vântului a atins, în zona de câmpie, 23-27 m/s.

2.2.4. Soluri

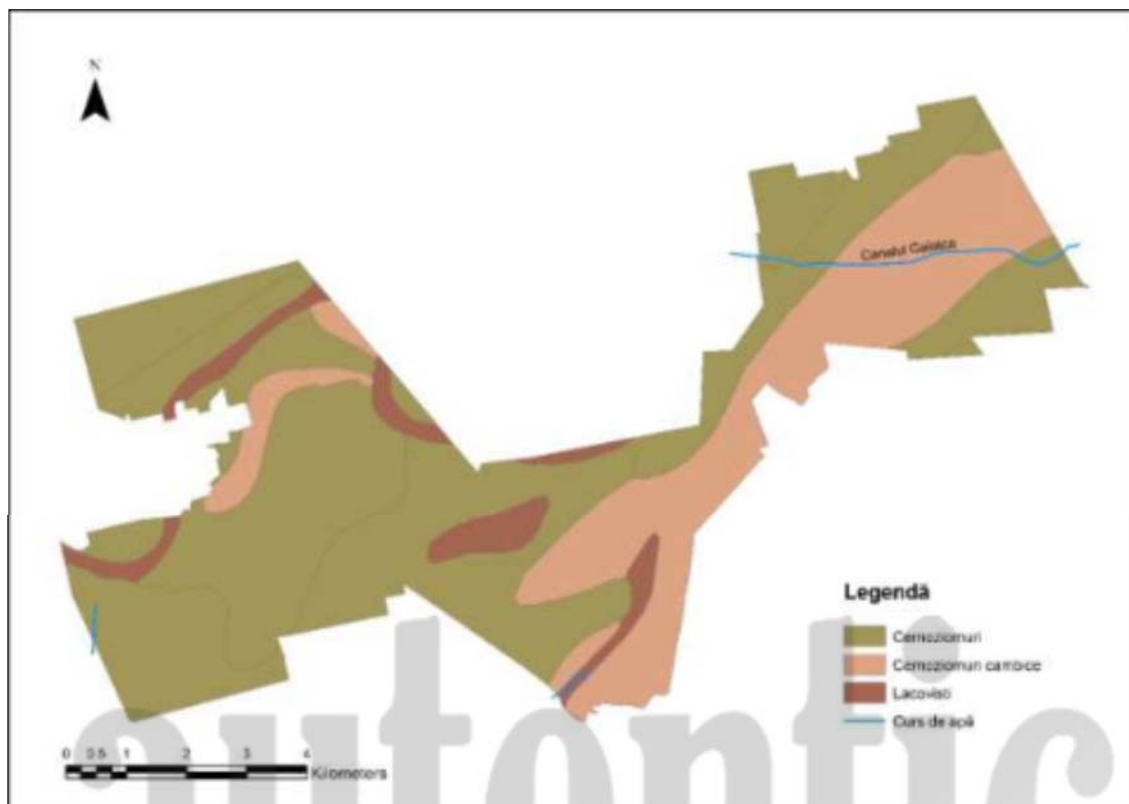
Solurile, în Câmpia Jimboliei, se dezvoltă pe depozite fluviatile, cea mai prezentă clasă de soluri fiind clasa hidrosoluri: gleiosoluri și stagnosoluri, în arealele joase din Câmpia Arancăi.

Poziția geografică, morfologia, modul de utilizare a terenurilor și condițiile climatice au permis individualizarea mai multor clase de sol în situl Teremia Mare - Tomnatic, conform tabelului nr. 3.

Tabelul nr. 3

Tipurile de sol identificate în cadrul sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic

Clasa de soluri	Tipul de sol	Subtipul	Cod	Suprafața totală - ha
Luvisoluri	Preluvosol	tipic	ELti	
	Luvosol	stagnogleizat și stagnic	LVsz/st	
		albic stagnogleizat și albic stagnic	LVab/sz ab/st	
Cambisoluri	Eutricambosol	gleizat și gleic	ECgz/gc	
		erodat	ECer	
Hidrisoluri	Gleiosol	tipic	GSti	
		histic	GStb	
	Stagnosoluri			
Total				6.628 ha

**Figura nr. 5. Harta tipurilor de soluri identificate în situl ROSPA0142
Teremia Mare – Tomnatic**

Ca urmare a proceselor de transformare a resturilor organice, precum și datorită materialului aluvionar, solurile de luncă ajung treptat în stadii avansate de evoluție, iar datorită umezirii prin ridicarea apei din pânza freatică prin capilaritate, acestea devin extrem de fertile, mai ales în zonele de stepă și silvostepă.

Solul are o reacție puternic bazică, pH 8,75 – 11,25 și un conținut de săruri care depășește valorile determinate, 3,28 – 3,40 %. Solul este slab structurat, cu aspect prăfos în orizontul superior și compact în orizonturile inferioare și concentrații ridicate de cationi și anioni. Conținutul de substanță organică și activitatea biologică sunt reduse.

2.3. Mediul biotic

2.3.1. Regiunea biogeografică

Situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic face parte în întregime din Regiunea Biogeografică Panonică, care reprezintă doar 3% din teritoriul Uniunii Europene.

Deși acoperă o suprafață foarte mică, adăpostește 118 specii de animale și 46 specii de plante incluse în Anexa II a Directivei 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind

conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (Directiva Habitate), pentru a căror conservare este necesară desemnarea de Arii Speciale de Conservare, precum și aproximativ 70 de specii de păsări menționate în Anexa I a Directivei Păsări, pentru a căror conservare este necesară desemnarea de Arii de Protecție Specială Avifaunistică.

În zona de câmpie există mlaștini efemere, puțin adânci și izolate, precum și unele lacuri a căror adâncime nu depășește pe alocuri câteva zeci de centimetri și care datorită aridității ridicate creează medii sărăturoase unice la noi în țară. Aceste habitate extrem de bogate joacă un rol important în răspândirea speciilor, oferind un coridor ecologic natural de deplasare.

Bioregiunea are o importanță majoră pentru specii, zonele umede puțin adânci și lacurile alcaline reprezentând un adevărat paradis pentru păsările acvatice și cele migratoare. Multe dintre speciile pe cale de dispariție în Europa, precum rața roșie, acvila de câmp și șoimul dunărean, cuibăresc aici în număr semnificativ.

2.3.2. Fauna

2.3.2.1. Specii de interes comunitar

Această zonă a fost identificată în cadrul programului LIFE "*Conservarea vânturelului de seară în regiunea Panonică*", ca fiind foarte importantă pentru vântureii de seară.

Distribuția coloniilor de vânturel de seară în ariile de protecție specială avifaunistice este una excelentă în județele Satu Mare - 100%, Bihor - 83% și Arad - 83%, dar foarte mică - 1% în Timiș, unde se află aproximativ - 48 % din populația cuibăritoare din Câmpia de Vest, conform datelor colectate în cadrul proiectului LIFE, 2009.

Situl Teremia Mare - Tomnatic a fost declarat ca arie de Protecție Specială Avifaunistică pentru protejarea unui număr de 8 specii listate în Anexa I a Directivei Păsări.

De asemenea, în Formularul Standard al sitului Teremia Mare - Tomnatic au fost menționate și o specie cu migrație regulată *Corvus frugilegus*, nementionată în anexa I la Directiva Păsări.

Acestea sunt enumerate în tabelele de mai jos, împreună cu efectivele înregistrate, perioada în care pot fi observate și alte informații prezentate în cadrul Formularului Standard pentru sit-situația populației, statut de conservare.

F000011112012017

Tabelul nr. 4

Speciile de păsări de interes comunitar menționate în Formularul Standard al sitului

Teremia Mare – Tomnatic și în Anexa 1 a Directivei Păsări

Nr. crt.	Denumire științifică	Denumirea comună	Cod Natura 2000	Anexa OUG 57/2007	Lista Roșie globală IUCN
1.	<i>Nycticorax nycticorax</i>	stârc de noapte	A023	Anexa 3	LC
2.	<i>Egretta garzetta</i>	egretă mică	A026	Anexa 3	LC
3.	<i>Ciconia ciconia</i>	barză albă	A031	Anexa 3	LC
4.	<i>Falco vespertinus</i>	vânturel de seară	A097	Anexa 3	NT
5.	<i>Coracias garrulus</i>	dumbrăveancă	A231	Anexa 3	NT
6.	<i>Anthus campestris</i>	fâsă de câmp	A255	Anexa 3	LC
7.	<i>Lanius collurio</i>	sfrâncioc roșiatic	A338	Anexa 3	LC
8.	<i>Lanius minor</i>	sfrâncioc cu frunte neagră	A339	Anexa 3	LC

Legendă:

LC - Mai puțin vulnerabil — least concerned — cod Uniunea Internațională pentru Conservare a Naturii

NT - Aproape amenințat / în declin — Near Threatened / decreasing — cod Uniunea Internațională pentru Conservare a Naturii

În cadrul procesului de elaborare a Planului de management, în perioada 2014 - 2015, în lunile aprilie, mai, august și octombrie, s-au efectuat inventarieri ale speciilor de faună de interes comunitar, în baza cărora s-a estimat starea actuală a speciilor.

Situația speciilor identificate în sit este prezentată în tabelul nr. 5

De asemenea, în Anexa nr. 4 la Planul de management sunt prezentate hărțile de distribuție a 6 specii edificatoare, cu mențiunea că aceste date reflectă situația din perioada 2014-2015, având caracter orientativ.

1000011112012017

Tabelul nr. 5

Situația speciilor de interes comunitar identificate în sit

Specia	Efectivul populațional estimat	Număr minim de indivizi estimat	Observații	Stare actuală		
				*C	*S	*N
<i>Nycticorax nycticorax</i>	0 indivizi	0	În perioada de migrație un s-a observat nici stârc de noapte pe sit	√		
<i>Egretta garzetta</i>	9-13 indivizi	9		√		
<i>Ciconia ciconia</i>	4-5 perechi cuibăritoare	8	Toate cele cinci cuiburi erau amplasate pe stâlpi de electricitate.		√	
<i>Falco vespertinus</i>	26-29 perechi cuibăritoare	52	Multe exemplare au revenit în zonele de cuibărit foarte târziu			√
<i>Coracias garrulus</i>	0 perechi cuibăritoare	0	Nu s-a observat nici o dumbrăveancă în perioada de clocire.			√
<i>Anthus campestris</i>	3-6 perechi cuibăritoare	8				
<i>Lanius collurio</i>	2-17 perechi cuibăritoare	2		√		√
<i>Lanius minor</i>	6-10 perechi cuibăritoare	7				√

Legendă:

*C - Corespunzătoare - se menține prin non-intervenție sau prin același tip de management ca până în prezent

*S - Satisfăcătoare - îmbunătățirea stării de conservare se poate face cu măsuri de management fără a implica reconstrucții ecologice

*N - Necorespunzătoare - degradată din cauza unor intervenții antropice, dar recuperabil cu minime intervenții de reconstrucție ecologică

Tabelul nr. 6

Situția speciilor de interes comunitar identificate în sit

Nr. crt.	Specia	Efective conform Formularului Standard			Efective conform inventariilor		
		Reproducere	Iernat	Pasaj	Reproducere	Iernat	Pasaj
1.	<i>Nycticorax nycticorax</i>	-	-	70-150 i	-	-	0 i
2.	<i>Egretta garzetta</i>	-	-	20-50 i	-	-	9-13 i
3.	<i>Ciconia ciconia</i>	5-7 p	-	-	4-5 p	-	-
4.	<i>Falco vespertinus</i>	35-40 p	-	-	26-29 p	-	-
5.	<i>Coracias garrulus</i>	1-2 p	-	-	0 p	-	-
6.	<i>Anthus campestris</i>	3-6 p	-	-	3-6 p	-	-
7.	<i>Lanius collurio</i>	20-30 p	-	-	2-17 p	-	-
8.	<i>Lanius minor</i>	10-15 p	-	-	6-10 p	-	-

Tabelul nr. 7

Speciile de păsări cu migrație regulată, nemenționate în anexa I a Directivei Păsări

	Specia	Efective conform Formular Standard			Efective conform inventariilor		
		Reproducere	Iernat	Pasaj	Reproducere	Iernat	Pasaj
1	<i>Corvus frugilegus</i>	240- 270 p	-	-	221-251 p	-	-

2.3.2.2. Specii de faună de interes economic

Speciile vâdate pe teritoriul ariei protejate sunt: fazanul - *Phasianus colchicus*, potârnichea - *Perdix perdix*, iepurele - *Lepus europaeus*, căpriorul - *Capreolus capreolus*, vulpea - *Vulpes vulpes*, bursucul - *Meles meles* și jderul - *Martes foina*.

2.3.2.3. Specii de faună de interes cultural

Barza albă - *Ciconia ciconia* este o specie asociată cu așezările umane. Localnicii simpatizează, în general, această specie, considerând-o aducătoare de noroc, dar există și cazuri de conflict când berzele își construiesc cuibul chiar peste intrarea în casă, aproape de geamuri.

2.3.3. Specii alohtone și specii invazive

Un studiu concret, privind răspândirea speciilor alohtone și a celor cu caracter invaziv, nu a fost realizat încă.

2.3.4. Ecosisteme

În situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic, au fost identificate următoarele categorii de clase de habitate și ecosisteme ce pot asigura resursă trofică diverselor specii:

- Mlaștini, vegetație de centură, smârcuri, turbării - 2%.
- Culturi cerealiere extensive, inclusiv culturile de rotație cu dezmiriștire - 78%.
- Pajiști ameliorate - 4%.
- Alte terenuri arabile - 5%.
- Plantații de arbori sau plante lemnoase, inclusiv livezi, crânguri, vii - 11%.

2.3.5. Peisajul

Peisajul este unul caracteristic de luncă, ce oferă atât suprafețe complet goale, fără vegetație lemnoasă, cât și buchete, pâlcuri de arbori aflați în imediata vecinătate a apei, alcătuite din salcie albă, răchită, plop alb, arțar tătăresc, salcâm și mai rar din cer și stejar brumăriu.

Este, așadar, un peisaj mozaicat, divers, cu pajiști ușor sărăturoase și zone umede. Creșterea nivelului de antropizare, respectiv degradarea peisajului este asociată cu reducerea serviciilor de mediu extrem de importante: filtrarea aerului și apei, reglarea microclimatului și atenuarea extremelor, asigurarea relațiilor ecologice critice pentru menținerea resurselor naturale, menținerea habitatelor propice pentru speciile polenizatoare, care au impact major și asupra culturilor de plante agricole.

2.4. Informații socio-economice și culturale

2.4.1. Comunități

Situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic are o suprafață de 6.628 ha. Întreaga suprafață este situată pe teritoriul județului Timiș în regiunea 5 Vest.

Din punct de vedere al distribuției teritoriale, pe localități, situl este împărțit după cum urmează: Tomnatic- 11,7, Teremia Mare - 46,6%, Gottlob - 16,0%, Comloșu Mare - 25,1% și Lovrin <1%.

Situl se întinde pe suprafața de câmpie delimitată de canalul Aranca, fiind străbătut de pârâul Galațca. În cadrul ultimului referendum, conform informațiilor oficiale, numărul de locuitori se prezintă astfel:

Tabelul nr. 9

Distribuția teritorială și demografică în sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic

Localitate	Suprafață-ha	Populație	Densitate-populație/hectar
Comloșu Mare	9479	5478	0,57
Gottlob	3130	2656	0,84
Lovrin	6288	4210	0,66
Teremia Mare	8366	4834	0,57
Tomnatic	3216	3749	1,14
TOTAL	30479	20927	0,68

*Sursa datelor: Tempo online 2014-Anuarul Statistic, Institutul Național de Statistică

În ceea ce privește dinamica temporară a factorilor demografici, se constată o tendință de stagnare a populației la nivelul sitului. Tendința de stagnare demografică determină, cel puțin în plan teoretic, o tendință de stagnare a factorilor antropici asupra conservării speciilor și habitatelor. Această tendință este una potențială, determinarea gradului exact de impact trebuind să fie analizat în corelație cu tendințele de utilizare a habitatelor de către speciile protejate.

2.4.2. Aspecte demografice

Conform datelor Institutul Național de Statistică aferente anului 2015, cel mai recent recensământ al populației, în zonă locuiesc 22.699 persoane, dintre care marea lor majoritate locuiesc în mediul rural. Comparativ cu informațiile înregistrate anterior anilor 1992, 2000, 2010 se înregistrează o creștere a numărului locuitorilor din regiunea ariei protejate ca urmare a migrației populației din mediul urban.

Procentul populației rurale este mult peste media națională, acesta fiind un aspect important pentru managementul ariilor protejate. Natalitatea a scăzut mai ales în ultimii ani datorită tendinței tinerelor familii de a avea tot mai puțini copii, dar și datorită plecării definitive a unei părți din populația tânără spre orașele apropiate. Acestea sunt și cauzele ce au dus la fenomenul de îmbătrânire a populației, respectiv la creșterea indicilor mortalității.

Majoritatea locuitorilor sunt români - aproximativ 78%, cu o minoritate de maghiari - aproximativ. 4%, rromi - aproximativ. 8%, germani – aproximativ 5% și sârbi - 5%. Pentru 3,8% din populație, apartenența etnică nu este cunoscută, însă sub aspect confesional, majoritatea locuitorilor sunt ortodocși - 69%, dar există și minorități de romano-catolici - 16%, penticostali - 7%, reformați - 2% și martori ai lui Iehova - 1,27%.

Tabelul nr. 80**Evoluția populației la nivelul ariei protejate în ultimii ani**

Localitate	Anul 1992	Anul 2000	Anul 2010	Anul 2015
Comloșu Mare	4764	5147	5451	5475
Gottlob	-	-	2619	2648
Lovrin	9365	9839	4358	4207
Teremia Mare	4075	4532	4828	4845
Tomnatic	-	-	3689	3760
TOTAL	18204	19518	20945	20935

**Sursa datelor: Tempo online 2014-Anuarul Statistic, Institutul Național de Statistică*

2.4.3. Utilizarea terenurilor și resurselor naturale

Condițiile geografice și climaterice deosebit de favorabile ale zonei au determinat locuitorii să practice o serie de activități predominant agricole cum ar fi: cultivarea plantelor și creșterea animalelor.

Condițiile geografice și solurile favorabile din zonă au determinat locuitorii să practice o serie de activități predominant agricole. Pe terenul arabil se cultivă porumbul, grâul, legume și orz. Producția vegetală în valorile totale și medii este modestă, fiind sub potențialul productiv al zonei. Creșterea rentabilității muncii în agricultură are în vedere sprijinirea investițiilor în domeniul dotării cu mașini și utilaje performante, introducerea de soiuri cu productivitate mai ridicată, creșterea dimensiunilor exploatațiilor agricole prin stimularea asocierii.

Principala resursă a acestor localități este terenul agricol în special cel arabil, structura fondului funciar la nivelul localităților fiind următoarea:

Tabelul nr. 11

Suprafața fondului funciar după modul de folosință

Localitate	Arabil - ha-	Pășuni - ha-	Fânețe - ha-	Vii - ha-	Livezi - ha-
Comloșu Mare	8387	311	3	18	5
Gottlob	3912	106	1	14	81
Lovrin	3625	78	6	13	85
Teremia Mare	6640	625	28	453	2
Tomnatic	3301	102	-	-	144
TOTAL	25865	1222	38	498	317

*Sursa datelor: Tempo online 2014-Anuarul Statistic, Institutul Național de Statistică

2.4.4. Economia locală

Sub aspect economic, comunitățile din regiune se dezvoltă în jurul principalului domeniu de activitate, acela fiind exploatarea agricolă a terenurilor, urmată de creșterea animalelor, industria alimentară, industria materialelor de construcții și firave servicii în electrotehnică.

Cultura plantelor, pe lângă creșterea animalelor, care este activitatea de bază pe care o desfășoară locuitorii regiunii, a constituit una dintre ocupațiile principale ale acestora. Oamenii cultivă: porumb, grâu, orz, orzoaică.

Zootehnia reprezintă o sursă de venit importantă pentru locuitorii zonei care au dezvoltat această ramură într-o pondere mai mare, în comparație cu alte activități, deoarece localitatea dispune de puține terenuri arabile, având în schimb suprafețe întinse cu fânețe.

Zona comercială este reprezentată firav, fiind alcătuită din dotări și spații comerciale și de alimentație publică cu caracter privat, dar care nu se constituie într-un adevărat centru comercial. Celelalte tipuri de servicii, administrație, poșta, cultura, sunt corespunzător deservite de capacitățile existente.

Tabelul nr. 12

F000011112012017
Structura șeptelului la nivel de localitate

Localitate	Bovine	Ovine	Caprine	Porcine	Păsări	Cabaline
Comloșu Mare	71	24	74	402	823	62
Gottlob	41	17	30	206	643	35

Lovrin	50	11	32	335	546	32
Teremia Mare	52	18	25	342	628	37
Tomnatic	41	16	30	275	451	42
TOTAL	255	86	191	1560	3091	208

*Direcția Regională de Statistică Timiș-2010.

În cadrul gospodăriilor care dețin animale, șeptelul este compus, în medie pe categorii, din bovine, porcine, cabaline, ovine, caprine și păsări de curte, cu o deschidere mai mare către zootehnia intensivă cu porcine.

Mai există o categorie restrânsă de gospodării care se ocupă de creșterea altor animale, de exemplu: iepuri, sau care se ocupă de stupărit. În localitățile din regiune, cei mai mulți dintre fermieri practică o agricultură de subzistență sau cel mult de semi-subzistență.

De-a lungul anilor, s-a dezvoltat o tendință de trecere către agricultura intensivă, la nivelul fiecărei localități existând un număr mic de fermieri ce se detașează clar prin suprafețele exploatare și numărul de capete de animale deținute.

O presiune ridicată asupra supraexploatării agricole vine din rândul crescătorilor de ovine, ale căror efective aproape că s-au dublat în ultimii 10 ani, ca urmare a stimulentei financiare primite prin plățile Agenția de Plăți și Intervenții pentru Agricultură.

2.5. Cercetare

Nu există infrastructură destinată exclusiv cercetării.

2.6. Acțiuni de management majore desfășurate în sit

Nu există până în prezent acțiuni de management majore desfășurate în sit.

F000011112012017

III. EVALUAREA SITUAȚIEI ACTUALE

În această secțiune sunt prezentate principalele valori și amenințări din situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic și se analizează situația valorilor identificate, respectiv presiunile care afectează starea acestora în prezent sau le pot amenința pe viitor. Aceste analize stau la baza definirii măsurilor de management specifice situației actuale.

3.1. Valori

Principalele valori ale ariei protejate sunt reprezentate de specii de păsări rare la nivel european, care își găsesc aici refugiu, loc de popas în migrație sau habitate favorabile pentru hrănire și reproducere - tabelul nr. 13.

Pe lângă acestea, au fost identificate și alte valori importante pentru zonă, mai ales cele ce se constituie în resurse pentru localnici și dezvoltarea zonei. De exemplu pajiști importante pentru comunitățile locale și care, dacă sunt păstrate și valorificate corespunzător, ajută la dezvoltarea locală și la obținerea unui sprijin real din partea autorităților și a localnicilor pentru implementarea măsurilor de management.

autentic
monitor

F000011112012017

Tabelul nr. 13

Valorile identificate în cadrul sitului ROSPA0142 Teremia Mare – Tomnatic

Valoarea	Importanța
Păsări dependente de apă	Indicatori pentru calitatea apelor de suprafață și implicit subterane. Contribuie la reglarea populațiilor de amfibieni și pești, constituind în același timp o atracție turistică.
Păsări dependente de pajiști	În special răpitoare contribuie la reglarea populațiilor de păsări – graurul, etc - și rozătoare de pajiști și terenuri arabile. Păsările insectivore contribuie la reglarea populațiilor de insecte de pe terenuri arabile și pajiști, constituind în același timp o parte din prada speciilor de păsări răpitoare.
Păsări dependente de terenuri arabile	Sunt indicatori pentru calitatea pajiștii din punct de vedere al menținerii echilibrului ecosistemic.
Lacuri și bălți	Utilizează terenurile arabile pentru hrănire, contribuind semnificativ la echilibrul acestor ecosisteme antropice prin reglarea populațiilor de insecte, rozătoare și amfibieni.
Canale cu apă temporară	Prezența acestor ochiuri de apă creează câteva puncte de atracție în monotonia peisajului de câmpie, constituind totodată habitate specifice pentru păsările de apă.
Habitatate de pajiște	Aceste canale asigură menținerea unui regim hidric în sol favorabil culturilor de cereale și pomi fructiferi. Totodată, reprezintă o componentă esențială a habitatului speciilor de apă.
Vegetația lemnoasă	Având în vedere tendința actuală de creștere a șepțelului pe baza sprijinului financiar acordat de politicile europene din domeniul agriculturii, aceste habitate constituie o resursă esențială pentru comunitate. Ele reprezintă totodată habitat de cuibărire și hrănire pentru speciile de pajiște.
Apele potabile din fântâni și puțuri	Arborii izolați sau în pălcuri reprezintă o componentă esențială a habitatului speciilor de păsări, în special a vânturelului de seară. Acești arbori, asigură de multe ori umbra necesară animalelor domestice în timpul verii. Reprezintă o resursă necesară deoarece multe comunități sunt conectate la surse de apă ce provin din zonă, în timp ce multe gospodării folosesc foraje de mică adâncime pentru irigat și animale.

3.2. Presiuni și amenințări

Identificarea și evaluarea presiunilor și amenințărilor a fost realizată în grupul de lucru și în întâlniri cu factorii interesați, utilizând clasificarea Uniunea Internațională de Conservare a Naturii. Amenințările din Formularul Standard pot fi ușor asimilate cu cele din clasificarea Uniunea Internațională de Conservare a Naturii.

Această clasificare internațională, realizată pentru amenințările din arii protejate, permite o analiză mai ușoară a categoriilor de amenințări.

Presiunile apar/există ca urmare a acțiunilor umane sau a fenomenelor naturale extreme din trecut sau care au loc în prezent și care afectează, în mod cumulativ, efectul mai multor acțiuni și/sau fenomene, sau separat viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului.

Pentru analiza de mai jos, au fost luate în calcul presiunile identificate în prezent sau pe parcursul ultimilor cinci ani.

Amenințările pot apărea ca urmare a acțiunilor umane sau a fenomenelor naturale extreme pe viitor, putând afecta în mod cumulativ, efectul mai multor acțiuni și/sau fenomene, sau separat, viabilitatea pe termen lung sau mediu a speciei sau habitatului.

Definirea amenințărilor se face luând în calcul acțiuni umane viitoare sau previzibile.

Pentru analiza prezentată în continuare, s-au luat în calcul amenințările ce pot deriva în următorii cinci ani, din acțiuni umane în derulare sau previzibile și fenomene naturale extreme posibile.

autentic
monitor

F000011112012017

Tabelul nr. 14

Analiza presiunilor și amenințărilor

Amenințarea / Presiunea identificată	Valoarea la care se face referire	Explicații	Nivel impact estimat	
			P	A
1. Dezvoltările rezidențiale și comerciale.				
1.1. Case și așezări				
Extindere intravilan	Păsări dependente de pajiști	Cauza: interes pentru construirea de zone rezidențiale Localizare: în imediată vecinătate a tuturor localităților Impact: reducerea habitatului	1	2
1.2. Zone comerciale și industriale				
Extindere zone industriale	Păsări dependente de pajiști	Cauza: interes pentru construirea de zone industriale Localizare: în imediată vecinătate a tuturor localităților Impact: reducerea habitatului	-	2
2. Agricultură și Avicultură				
2.1. Recolte anuale și perene, altele decât cheresteaua				
Extinderea monoculturilor	Păsări dependente de terenuri arabile	Cauza: creșterea eficienței economice a fermelor asociative Localizare: toate terenurile arabile Impact: fluctuații majore în asigurarea fondului de hrană	1	1
Utilizarea insecticidelor și rodenticidelor pe terenuri arabile	Păsări dependente de terenuri arabile	Cauza: necesitatea unor culturi competitive conform cerințelor pieței actuale. Accesul facil la chimicale Localizare: toate terenurile arabile	2	2

			Impact: scăderea semnificativă a cantității de hrană pentru păsările insectivore și a celor care se hrănesc cu micromamifere		
Uciderea accidentală în timpul cositului cu utilaje mari	<i>Anthus campestris</i>		Cauza: neutilizarea dispozitivelor de avertizare a faunei Localizare: toată zona de proiect Impact: distrugerea pontei din anul respectiv	2	2
Uciderea accidentală a mamiferelor mici în timpul cositului cu utilaje mari	Păsări dependente de pajiști		Cauza: cosirea terenului în spirală, din exterior spre interior, neutilizarea dispozitivelor de avertizare a faunei Localizare: toate pajiștile și culturile de lucernă Impact: reducerea fondului de hrană format din mamifere mici	2	2
Incendierea miriștilor	Păsări dependente de terenuri arabile		Cauza: reducerea costurilor de curățare a terenurilor Localizare: terenurile arabile Impact: reducerea fondului de hrană format din insecte și mamifere mici	2	2
2.2. Plantații pentru lemn și celuloză					
Culturi energetice	Păsări dependente de pajiști		Cauza: valorificarea economică superioară a pajiștilor și terenurilor arabile Localizare: toată suprafața Impact: reducerea habitatului	-	3
Plantații de păduri	Păsări dependente de pajiști		Cauza: legea consideră pajiștile sărăturate ca terenuri degradate ce pot fi împădurite. Interes pentru atragerea de fonduri	-	1

			Localizare: toată suprafața Impact: în cazul suprafețelor mai mari de 0,5 ha/100ha - reducerea habitatului; în cazul suprafețelor mai mici de 0,5/100ha ha impactul poate fi neglijabil		
2.3. Creșterea animalelor și zootehnia					
Pășunatul în perioada de iarnă 10 noiembrie - 20 aprilie	Pășări dependente de pajiști		Cauza: necesitatea de a asigura spațiu de mișcare pentru animalele domestice în timpul iernii Localizare: toate pajiștile Impact: degradarea habitatului de hrănire	1	1
Suprapășunatul	Pășări dependente de pajiști		Cauza: lipsa evidențelor corecte privind efectivele de animale domestice Localizare: toate pajiștile Impact: degradarea habitatului de hrănire	1	1
3. Energie și mine					
3.1. Producerea de energie					
Amplasarea de parcuri de panouri fotovoltaice	Pășări dependente de pajiști		Cauza: valorificarea economică superioară a pajiștilor și terenurilor arabile Localizare: pajiști și terenuri arabile Impact: reducerea habitatului	-	3
Amplasarea de parcuri de centrale eoliene	Pășări răpitoare, <i>Ciconia</i> <i>ciconia</i> și păsări migratoare		Cauza: valorificarea economică superioară a pajiștilor și terenurilor arabile Localizare: pajiști și terenuri arabile	-	2

			Impact: moartea accidentală, deranjul în perioada migrației	
4. Coridoare de transport și servicii				
4.1. Șosele și căi ferate				
Circulația pe DJ591A, DJ593A, DN 59B	Toate speciile	Cauza: acces în localități Localizare: DJ591A, DJ593A, DN 59B Impact: mortalitate ridicată prin coliziune	2	2
4.2. Rețele de utilități și servicii - electricitate, cabluri, conducte				
Demontarea cuiburilor în perioada 15 martie – 15 august	<i>Ciconia ciconia</i>	Cauza: întreținerea rețelei electrice Localizare: toate zonele Impact: pierderea pontei din anul respectiv	1	2
Prezența stâlpilor neizolați	<i>Ciconia ciconia, Corvus frugilegus,</i> păsări răpitoare de zi	Cauza: lipsa fondurilor necesare Localizare: toată suprafața Impact: moartea unor exemplare	2	2
Amenințări generate de exploatarea resurselor neregenerabile				
5. Utilizarea resurselor biologice și afectarea acestora				
5.1. Vânătoarea, uciderea și colectarea animalelor terestre - legal sau ilegal				
Vânătoarea la cioara de semănătură	<i>Falco vespertinus</i>	Cauza: combaterea ciorilor considerate dăunători agricoli, sau generatori al deranjului exercitat asupra locuitorilor Localizare: pălcurile de arbori Impact: uciderea accidentală a exemplarelor de vânturel de seară, deranjul în perioada de cuibărit și migrație	3	1

5.2. Exploatarea forestieră și extragerea lemnului				
Tăierea arborilor din afara fondului forestier	<i>Corvus frugilegus</i> , <i>Falco vespertinus</i> , <i>Lanius minor</i>	Cauza: pericolul de accidente asupra oamenilor în localități, normele de siguranța traficului, nevoia de lemn pentru încălzirea locuinței Localizare: aliniamente, arbori solitari și pâcleuri de arbori Impact: distrugerea coloniei întregi	3	3
5.3. Pescuitul, uciderea și recoltarea resurselor acvatice				
Pescuitul în perioada de cuibărit și migrație	Păsări de apă	Cauza: agrement Localizare: toate bălțile, lacurile și canalele Impact: deranjul cauzat în perioada de cuibărit	1	1
6. Intruziune umană și perturbări				
6.1. Activități de recreere și turism				
Accesul cu ATV-uri și motociclete enduro	Păsări dependente de pajiști	Cauza: agrement Localizare: pajiști Impact: degradarea habitatului de pajiște, deranj exercitat asupra păsărilor	1	1
7. Modificări ale sistemelor naturale				
7.1. Incendii și stingerea acestora				
Arderea vegetației uscate pe pajiști	Păsări dependente de pajiști și terenuri arabile	Cauza: curățirea terenurilor de resturi vegetale uscate. Localizare: pajiști Impact: părăsirea habitatelor de unele specii și degradarea populațiilor pradă -insecte, șopârle	2	2

7.2. Baraje, modificări hidrologice și gestionarea/utilizarea resurselor de apă			
Desecări și drenări ale bălților temporare	Păsări dependente de pajiști	Cauza: creșterea capacității productive a pajiștilor Localizare: pajiști Impact: reducerea fondului de hrană	1 1
8. Specii și gene invazive, alte specii și gene problematice			
8.1. Plante invazive străine/care nu sunt native			
Propagarea plantelor invazive: <i>Amorpha fruticosa</i> , <i>Ambrosia artemisiifolia</i>	<i>Falco vespertinus</i> , păsări de apă	Cauza: defrișarea vegetației din canale și zone umede Localizare: canale Impact: propagare pe pajiști și terenuri arabile	- 2
8.2. Animale invazive străine/care nu sunt native			
Întreținerea a mai mult de 3 câini ciobănești la fiecare stână .	Toate speciile de păsări	Cauza: lipsa câinilor special dresați, lipsa amenajărilor de îngrijire a animalelor domestice Localizare: toate pajiștile Impact: reducerea efectivelor de păsări prin distrugerea cuiburilor și uciderea păsărilor de către câinii ciobănești, reducerea ratei de creștere a puilor prin renunțarea la cuibărit a păsărilor din cauza deranjului exercitat de câini	3 3
Neîndeplinirea obligațiilor, de către autoritățile locale, privind managementul câinilor și pisicilor fără stăpân	Toate speciile de păsări	Cauza: lipsa fondurilor necesare. Localizare: toate pajiștile Impact: reducerea efectivelor prin distrugerea cuiburilor și uciderea păsărilor de către câinii și pisicile fără stăpân.	3 3

9. Poluarea - provenită din surse din afara ariei sau generată în interiorul ei		
9.1. Ape uzate de la gospodăria și din canalizarea urbană		
Poluarea apelor stătătoare cu ape menajere	Păsări de apă	Cauza: folosirea foselor septice filtrante, lipsa unui sistem centralizat de colectarea apelor menajere Localizare: toate bălțile, lacurile și canalele Impact: dispariția bazei trofice
		1
		1
9.4. Efluenți din agricultură și silvicultură - de exemplu: îngrășăminte și pesticide în exces		
Poluarea apelor stătătoare cu substanțe chimice din agricultură	Păsări de apă	Cauza: utilizarea necorespunzătoare a pesticidelor în agricultură Localizare: toate bălțile, lacurile și canalele Impact: dispariția bazei trofice
		2
		2
9.5. Gunoi și deșeurile solide		
Depozitarea resturilor vegetale în apă	Păsări de apă	Cauza: lipsa unui sistem de colectare a resturilor. Educația cu privire la utilizarea resturilor vegetale Localizare: toate bălțile, lacurile și canalele Impact: dispariția bazei trofice
		1
		1
10. Amenințări datorate schimbărilor climatice sau altor fenomene climatice extreme		
10.1. Secete		
Secarea bălților	Păsări de apă	Cauza: creșterea nivelului evapotranspirației Localizare: toate bălțile, lacurile și canalele Impact: degradarea habitatelor
		1
		1

Scăderea nivelului de apă freatică	Păsări de pajiști	Cauza: creșterea nivelului evapotranspirației Localizare: toate pajiștile Impact: degradarea habitatelor	1	1
------------------------------------	-------------------	--	---	---

Legendă:

1. - Amenințare minoră, cu impact mic. Necesită monitorizare dar nu și acțiuni specifice de management.
2. - Amenințare moderată, cu impact mediu. Necesită acțiuni specifice de management cât mai curând posibil.
3. - Amenințare majoră, cu impact major. Necesită acțiuni de management cu prioritate.

F000011112012017

3.3. Evaluarea tendințelor în starea valorilor ariei protejate

Vulnerabilitatea speciilor și habitatelor din situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic se datorează în primul rând degradării condițiilor de mediu pentru pajiști. Reducerea suprafeței acestora, coroborată cu suprapășunatul și drenarea bălților temporare duce la reducerea habitatului de cuibărire și hrănire pentru speciile de păsări.

Presiunea generată de suprapășunat va crește în viitor, datorită interesului crescut pentru creșterea efectivelor animalelor domestice pe aceleași suprafețe de pajiște.

În același timp, tăierea arborilor și a vegetației arbustive are ca impact distrugerea singurelor zone de cuibărit pentru specii. Această practică se va accentua în viitor, impactul negativ fiind tot mai întrucât nu există proiecte actuale pentru înființarea de noi păcuri de arbori.

Managementul terenurilor arabile este de asemenea foarte important. Utilizarea nerațională a chimicalelor în agricultură având ca impact reducerea fondului de hrană pentru păsări și chiar reducerea efectivelor de păsări, coroborat cu extinderea monoculturilor. Dacă pentru extinderea monoculturilor există o tendință de creștere în viitor, presiunea generată de utilizarea substanțelor chimice în agricultură pare să fie stabilă.

În următorii 10 ani se preconizează să se aloce fonduri substanțiale pentru lucrări hidrotehnice și de îmbunătățiri funciare, fapt ce ar putea duce în viitor la creșterea presiunii negative generată de acest tip de lucrări asupra biodiversității, în condițiile în care aceste lucrări nu vor ține cont de cerințele speciilor pentru habitate.

autentic
monitor

F000011112012017

IV. STRATEGIA DE MANAGEMENT

4.1. Viziunea

Deși interesele de dezvoltare și tendința de antropizare a mediului sunt mari, efortul coordonat al celor ce trăiesc în zonă poate contribui la menținerea unui mediu de viață cât mai echilibrat, asigurând un minim de resurse și procese naturale necesare pentru condiții de viață bune și dezvoltare echilibrată. Ca urmare, viziunea pentru aceste arii, definită în procesul de elaborare a Planului, este următoarea:

Situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic este o oază de biodiversitate în care echilibrul om-natură păstrează în continuare un mediu de viață favorabil atât pentru dezvoltarea durabilă a comunităților cât și pentru biodiversitate.

4.2. Strategia de management

Având în vedere valorile sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic și amenințările identificate la adresa lor, precum și tendințele descrise prin evaluarea acestora, pentru realizarea viziunii, managementul se va integra în cadrul a 5 programe de management, după cum urmează:

Programul 1. Managementul biodiversității

Scop: Menținerea/refacerea stării favorabile de conservare pentru speciile de interes comunitar prin îmbunătățirea măsurilor actuale de management al terenurilor și aplicarea lor, în colaborare cu proprietarii/administratorii de terenuri și resurse naturale.

Asigurarea condițiilor necesare pentru conservarea biodiversității este principalul obiectiv al sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic. Acțiunile și măsurile de management vor urmări menținerea sau refacerea stării favorabile de conservare a speciilor, respectiv gestionarea ecosistemelor astfel încât să se îmbunătățească caracteristicile naturale și serviciile de mediu în zonă. Acestea vor fi orientate cu precădere spre diminuarea/eliminarea cauzelor, care au fost identificate pentru presiunile și amenințările de intensitate și extindere mare și medie. În situațiile în care cauzele nu pot fi influențate de către administratori și partenerii de management, se vor stabili acțiuni sau măsuri care să reducă impactul amenințărilor asupra valorilor de biodiversitate.

Programul 2. Informare și conștientizare

Scop: Creșterea nivelului de acceptare a sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic, precum și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de

conservare, prin activități de informare și conștientizare, în colaborare cu factorii interesați și comunitățile locale.

Programul 3. Administrare

Scop: Asigurarea unei structuri funcționale de management în scopul implementării eficiente a Planului de management al sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic.

Programul 4. Monitorizare și evaluare

Scop: Implementarea unui sistem de monitorizare a Planului de management prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării Planului de acțiune.

4.3. Planul operațional

Pentru implementarea strategiei de management prezentată la capitolul anterior s-au definit principalele direcții de management pentru primii 5 ani de implementare a Planului de management. Direcțiile descriu ceea ce trebuie realizat de către gestionarii terenurilor și resurselor de pe teritoriul sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic, precum și ceea ce trebuie să urmărească custodele pentru a realiza obiectivele de management pentru programele și sub-programele definite în cadrul strategiei. Activitățile strict necesare sunt descrise în Capitolul 4.5. Măsurile specifice pentru conservarea speciilor sunt redată în fișele speciilor, tabelul. 16 – Activități și măsuri specifice de management.

În ceea ce privește responsabilitatea implementării direcțiilor de management descrise în Planul operațional, este important să se înțeleagă următoarele: obligația și responsabilitatea adaptării managementului terenurilor și al resurselor naturale la obiectivele sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic revine proprietarilor și gestionarilor de drept, conform prevederilor art. 21 alin. 4 a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare. De asemenea, așa cum s-a precizat și la capitolul I. Introducere, responsabilitatea reglementării activităților de pe teritoriul sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic, în conformitate cu prevederile Planului de management, revine autorităților competente, în colaborare cu custodele ariei protejate, conform art. 21 alin. 6 a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Custodele propune măsurile și activitățile de management în baza recomandărilor specialiștilor în conservarea biodiversității și se implică în mod activ în stabilirea, împreună cu gestionarii, a modalităților în care se pot implementa direcțiile stabilite. Ca urmare, atunci

când se definesc direcțiile de management - coloana 1 a tabelului nr. 15 - acestea se referă nu numai la obligațiile sau acțiunile realizate de custode, ci și la cele ale factorilor interesați direct implicați.

Prin urmare, îndeplinirea indicatorilor menționați în Planul operațional este un obiectiv comun pentru toți cei implicați în managementul sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic, proprietari, administratori, ministere, custode, consilii locale/județene și altele asemenea.

Având în vedere resursele limitate, direcțiile de management au fost prioritizate după cum urmează:

- **prioritatea 1** – direcțiile de management care sunt foarte importante pentru realizarea obiectivelor și pentru realizarea cărora custodele trebuie să facă tot posibilul să identifice resursele necesare;
- **prioritatea 2** – direcțiile importante de management, dar a căror realizare nu este critică pentru atingerea obiectivelor. custodele va depune eforturi pentru a le realiza;
- **prioritatea 3** – direcții care pot contribui la realizarea obiectivelor, dar nerealizarea lor nu va influența în mod negativ aria protejată. Se vor realiza doar dacă apar oportunități pentru atragerea resurselor necesare.

autentic
monitor

F000011112012017

Tabelul nr. 15

Principalele direcții de management

Programul 1: Managementul biodiversității

Scop: Menținerea / refacerea stării favorabile de conservare pentru speciile de interes comunitar prin îmbunătățirea măsurilor actuale de management al terenurilor și aplicarea lor, în colaborare cu proprietarii/administratorii de terenuri și resurse naturale.

Direcții de management	Indicator de finalizare	Prioritate	An					Responsabilul de management	Factori interesați
			1	2	3	4	5		
1.1. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate de pajiști	Stare de conservare favorabilă pentru specii dependente de pajiști	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele ANPM, ENEL, utilizatorii pajiștilor, ANIF	
	500 ha pajiște	1				✓			
	Minim 5% pajiști utilizate ca fânețe	3				✓			
	Procent de acoperire cu vegetație arborescentă între 0,5-1,0%	1				✓			
1.2. Reglementarea activităților cinegetice și piscicole astfel încât să se asigure condițiile pentru conservarea speciilor de interes comunitar	Minim 1 proiect pentru izolarea stâlpilor	3					✓	Custodele ANPM, Asociații de vânătoare, Primării	
	Stare de conservare favorabilă pentru speciile de păsări	1	✓	✓	✓	✓	✓		
	Minim 2 protocoale cu asociațiile de vânătoare	1	✓						

1.3. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de terenuri arabile	Stare de conservare favorabilă pentru specii dependente de terenuri arabile	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	ANPM, proprietari, fermieri
	Minim 1 km de perdele forestiere noi	3					✓			
1.4. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate umede	Stare de conservare favorabilă pentru specii dependente de habitate umede	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	SGA Timiș, ANPM, ANIF Timiș
	1 protocol cu Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare Filiala Timiș	1	✓							
Programul 2: Informare, conștientizare										
Scop: Creșterea nivelului de acceptare a sitului Teremia Mare - Tomnatic, precum și obținerea sprijinului factorilor interesați în vederea realizării obiectivelor de conservare prin activități de informare și conștientizare în colaborare cu factorii interesați și comunitățile locale.										
Direcții de management	Indicator de finalizare	Prioritate	An	An	An	An	An	An	Responsabilul de management	Factori interesați
			1	2	3	4	5			
2.1. Identificarea și planificarea celor mai eficiente metode și acțiuni de comunicare cu diferitele grupuri de factori interesați	1 Strategie de comunicare	2			✓				Custodele	ANPM
2.2. Informarea continuă a publicului larg cu privire la managementul sitului Teremia	Minim 1 punct de informare funcțional	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	ANPM

Mare - Tomnatic, precum și la oportunități de finanțare legate de conservarea speciilor.	Minim 2 ore pe săptămâna la dispoziția factorilor interesați	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	ANPM
2.3. Organizarea de evenimente de conștientizare, legate de situl Teremia Mare - Tomnatic	Minim 2 campanii	2		✓					✓		
2.4. Oferirea de informații despre valorile naturale și promovarea includerii lor în strategiile și programele de dezvoltare ale județului și regiunii	0 strategii locale/regionale elaborate fără participarea Agenția Națională pentru Protecția Mediului sau a Custodelui	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	ANPM
2.5. Organizarea de activități de educație ecologică pentru diferite grupe de vârstă	Minim 5 evenimente educative	3	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	ANPM
Programul 3: Administrare											
Scop: Asigurarea unei structuri funcționale de management în scopul implementării eficiente a Planului de Management al Sitului Teremia Mare - Tomnatic.											
Direcții de management	Indicator de finalizare	Prioritate	An	An	An	An	An	An	An	Responsabilul de management	Factori interesați
3.1. Asigurarea respectării regulamentului și Planului de management a sitului Teremia Mare - Tomnatic.	0 planuri/proiecte neconforme realizate	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	ANPM

3.2. Identificarea de surse de finanțare și elaborarea de proiecte pentru asigurarea resurselor necesare menținerii unei echipe minime de management al sitului Teremia Mare - Tomnatic, precum și pentru implementarea măsurilor de management	Minim 3 persoane cu contract permanent de muncă	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	ANPM
Acoperirea necesarului financiar pentru direcțiile cu prioritatea 1	Minim 3 persoane instruite	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	ANPM
3.3. Asigurarea instruirii periodice a personalului implicat în administrarea Sitului Teremia Mare - Tomnatic	Cel puțin 5 parteneriate	3	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	
3.4. Încheierea de contracte de parteneriat cu universități, Organizații Non Guvernamentale și alte entități în vederea eficientizării asigurării resurselor necesare pentru management și implementarea Planului de management	Un plan de lucru pe an	1	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	
3.5. Elaborarea planurilor anuale de lucru și revizuirea lor, în funcție de necesități	Programul 4: Monitorizare și evaluare										
Scop: Implementarea unui sistem de monitorizare a Planului de management prin analiza și evaluarea periodică a acțiunilor și indicatorilor cheie în vederea adaptării Planului de acțiune.											

Direcții de management	Indicator de finalizare	Prioritate	An 1	An 2	An 3	An 4	An 5	Responsabilul de management	Factori interesați
4.1. Implementarea Planului de Monitoring al sitului Teremia Mare - Tomnatic	Colectarea cel puțin a informațiilor legate de activitățile cu prioritatea 1	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	ANPM
4.2. Evaluarea eficienței managementului sitului Teremia Mare - Tomnatic	Cel puțin o evaluare pe an	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	
4.3. Analiza rezultatelor monitorizărilor și îmbunătățirea măsurilor de management utilizând informațiile din analize	Cel puțin o analiză pe an	1	✓	✓	✓	✓	✓	Custodele	

00011112012017

4.4. Activități și măsuri de management specifice pentru implementarea Planului operațional

Pentru realizarea obiectivelor stabilite prin Planul operațional este necesar să se planifice și să se realizeze activități de management și să se stabilească măsuri specifice. În acest subcapitol se prezintă activitățile și măsurile specifice ce se vor implementa în situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic.

Activitățile specifice vor fi incluse în planurile anuale, iar măsurile specifice se vor reflecta în Regulamentul ariei protejate.

În tabelul de mai jos se prezintă activitățile necesare și măsurile specifice ce se impun pentru realizarea direcțiilor de management. În măsura în care în perioada de implementare se vor stabili alte activități și măsuri care necesită acordul și colaborarea factorilor interesați, custodele se obligă să se consulte cu aceștia.

autentic
monitor

F000011112012017

Tabelul nr. 16

Modalități de implementare ale măsurilor de management și măsuri de specifice

Direcții de management definite în Planul operațional	Activități și măsuri specifice
<p>Programul 1: Managementul biodiversității</p>	
<p>1.1. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate de pajiști</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Patrulări, informare-conștientizare. - Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru creșterea suprafeței de pajiște la minim 500 ha în următorii 5 ani. - Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru creșterea procentului de pajiște utilizată ca fâneată. - Încheierea unui protocol de colaborare cu Garda Forestieră pentru respingerea cererilor de punere în valoare a arborilor din afara fondului forestier, situați în situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic. - Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru cartarea pâlcurilor de arbori existente, întocmirea de material informativ bazate de hărți și utilizarea acestora în activitățile de informare - Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru crearea de noi pâlcuri și aliniamente de arbori din specii autohtone repede crescătoare - plop, salcie et - Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru sprijinirea autorităților locale în vederea derulării activităților de management a câinilor și pisicilor fără stăpân.

F000011112012017

	<p>- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru izolarea stâlpilor pentru transportul energiei electrice.</p> <p>Măsuri specifice: Vezi fișele speciilor: păsări dependente de habitate de pajști</p>
<p>1.2. Reglementarea activităților cinegetice și piscicole astfel încât să se asigure condițiile pentru conservarea speciilor de interes comunitar</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Patrulări, informare-conștientizare. - Încheierea unui protocol de colaborare cu asociațiile de vânătoare în vederea emiterii autorizațiilor de vânătoare la cioara de semănătură doar în afara perioadei 1 februarie – 15 octombrie, interzicerea vânătorii la și în apropierea < 200 m coloniilor de cuibărit. <p>Vezi fișele speciilor: păsări dependente de habitate de pajști, terenuri arabile și ape</p>
<p>1.3. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de terenuri arabile</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Patrulări, informare-conștientizare. - Inițierea, sprijinirea și promovarea proiectelor și programelor pentru realizarea plantațiilor și a perdelelor forestiere pe terenuri arabile, cu specii autohtone, specifice tipului stațional. <p>Măsuri specifice: Vezi fișele speciilor: păsări dependente de terenuri arabile</p>
<p>1.4. Menținerea condițiilor favorabile pentru speciile dependente de habitate umede</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Patrulări, informare-conștientizare.

<p>F0000111</p>	<p>- Încheierea unui protocol de colaborare cu Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare Filiala Timiș, pentru</p> <ul style="list-style-type: none"> • elaborarea unui plan de acțiune în vederea eşalonării lucrărilor de întreținere a canalelor de desecare, astfel încât să se, se minimizeze impactul negativ asupra valorilor de biodiversitate • Identificarea celor mai bune soluții tehnice de întreținere a canalelor astfel încât să se minimizeze impactul negativ asupra valorilor de biodiversitate , spre exemplu: decolmatarea de pe o singură latură a canalului. <p>Măsuri specifice: Vezi fișele speciilor: păsări dependente de ape.</p>
<p>Măsuri de management definite în Planul operațional</p>	<p>Activități și măsuri specifice</p>
<p>Programul 2: Informare-Conștientizare</p> <p>2.1. Identificarea și planificarea celor mai eficiente metode și acțiuni de comunicare cu diferitele grupuri de factori interesați</p> <p>2.2. Informarea continuă a publicului larg cu privire la managementul sitului Teremia Mare - Tomnatic, precum și la oportunități de finanțare legate de conservarea speciilor.</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaborare Strategie de comunicare <p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stabilirea unui punct de informare pentru factorii interesați - Alocarea a minim 2 ore pe săptămână pentru informarea/consultarea factorilor interesați

<p>2.3. Organizarea de evenimente de conștientizare, legate de situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic</p>	<p>Activități de management recomandate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informarea periodică a tuturor proprietarilor, administratorilor de resurse și a autorităților locale cu privire la necesitatea menținerii arborilor din afara fondului forestier, situați în situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic - Derularea de activități de conștientizare cu privire la utilizarea resturilor vegetale din agricultură și zootehnie ca alternative la depozitarea lor ilegală în bălți și canale
<p>2.4. Oferirea de informații despre valorile naturale și promovarea includerii lor în strategiile și programele de dezvoltare ale județului și regiunii</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Participarea activă la elaborarea strategiilor locale și regionale
<p>2.5. Organizarea de activități de educație ecologică pentru diferite grupe de vârstă</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realizarea a minim 5 evenimente educative
<p>Măsuri de management definite în Planul operațional</p>	
<p>Programul 3: Administrație</p>	
<p>3.1. Asigurarea respectării regulamentului și Planului de management a sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic.</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Participare la procedura de reglementare pentru planurile și proiectele prevăzute a se implementa în situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic
<p>3.2. Identificarea de surse de finanțare și elaborarea de proiecte pentru asigurarea resurselor necesare menținerii unei echipe minime de management al sitului ROSPA0142 Teremia Mare -</p>	<p>Activități de management:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaborare de proiecte

Tomnatic, precum și pentru implementarea măsurilor de management	
3.3. Asigurarea instruirii periodice a personalului implicat în administrarea sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic	Activități de management: - Participarea la evenimente de formare profesională
3.4. Încheierea de contracte de parteneriat cu universități, Organizații Non-Guvernamentale și alte entități în vederea eficientizării asigurării resurselor necesare pentru management și implementarea Planului de management	Activități de management: - Încheierea de parteneriate
3.5. Elaborarea planurilor anuale de lucru și revizuirea lor, în funcție de necesități	Activități de management: - Elaborare Plan de lucru anual și planuri de lucru lunare
Măsuri de management definite în Planul operațional	Activități și măsuri specifice
Programul 4: Monitorizare și evaluare	
4.1. Implementarea Planului de monitoring al sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic	Activități de management: Inițierea și sprijinirea de programe și proiecte pentru implementarea Planului de monitorizare
4.2. Evaluarea eficienței managementului sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic	Activități de management: Implementarea Programului de monitorizare a eficienței managementului
4.3. Analiza rezultatelor monitorizărilor și îmbunătățirea măsurilor de management utilizând informațiile din analize	Activități de management: Actualizarea măsurilor de management, dacă se impune, în conformitate cu rezultatele activităților de monitorizare

V. ASIGURAREA IMPLEMENTĂRII PLANULUI DE MANAGEMENT

5.1. Sistemul de luare a deciziilor

Deciziile, privind implementarea Planului de management, vor fi luate de către custode, cu respectarea legislației în vigoare.

Pentru toate acțiunile de management, respectiv pentru inițierea și implementarea de proiecte pe teritoriul sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic, custodele se va consulta cu proprietarii și administratorii de terenuri.

Pentru asigurarea respectării prevederilor Planului de management, custodele va colabora cu autoritățile ce au responsabilități de control și cu autoritățile locale, care trebuie să asigure, conform legii, respectarea statutului de arie naturală protejată.

5.2. Resurse necesare pentru implementarea Planului de management

Suma minimă necesară pentru managementul la nivel optim a sitului ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic este de 553.774 lei pentru următorii cinci ani. Pentru realizarea în condiții minime a activităților de management este necesară o sumă de 526.722 lei, până în anul 2020.

autentic
monitor

F000011112012017

Tabelul nr. 17

Estimarea bugetului necesar pentru implementarea Planului de management al sitului ROSPA0142 Teremia Mare – Tomnatic

Categorii cheltuieli	Prioritate	Salarii - lei -	Cheltuieli operaționale - lei -	Total - lei -	Mediu anual - lei -
Nivel optim					
Cheltuieli directe		175495	328579	172901	34580
Cheltuieli monitorizare				331173	66235
Cheltuieli indirecte				49700	9940
Total buget Plan management				553774	110755

F0001112012017

Deși Planul de management a fost elaborat pentru o perioadă de 10 ani, pentru că Planul operațional este elaborat pentru o perioadă de cinci ani, necesarul financiar este estimat pentru perioada de implementare a Planului operațional.

Necesarul de resurse financiare a fost calculat estimându-se cheltuielile recurente, precum și cele necesare pentru realizarea măsurilor de management și pentru activitățile administrative.

Evaluarea necesarului financiar pentru activitatea de monitorizare a fost făcută pornind de la periodicitatea activităților de monitoring.

Având în vedere faptul că unele cheltuieli se fac punctual, pentru o anumită măsură într-un anumit an, sau serie de ani, estimarea necesarului mediu anual a fost făcută plecând de la necesarul pe toată perioada de implementare a Planului operațional, împărțindu-se la numărul de ani.

Pentru a implementa Planul de management, este nevoie de angajarea a unui specialist în arii protejate și a unui ranger, cu norme parțiale.

Tabelul nr. 18

Calculul necesarului de personal pentru implementarea activităților critice de management

Postul	Grad de ocupare a postului – nivel minim
Specialist Arii Protejate	0,3
Ranger	0,2

5.3. Monitorizarea implementării Planului de management

Pentru a fi urmărit, în mod continuu și coerent, modul în care, prin acțiunile de management planificate, se realizează obiectivele ariei protejate, a fost elaborat Planul de monitoring prezentat în Anexa nr. 2 la Planul de management.

Planul prevede, în principal, monitorizarea aspectelor legate de biodiversitate și de principalele activități umane, care sunt sau pot deveni presiuni/amenințări la adresa valorilor de biodiversitate.

Situația de referință, pentru indicatorii identificați în acest plan, a fost stabilită, fie prin inventarierea de teren realizate în anul 2015, fie prin colectarea informațiilor pe perioada elaborării Planului de management.

Pentru acțiunile la care nu există date privind situația de referință, se recomandă realizarea de studii pentru stabilirea acestora. Indicatorii de succes sunt cei menționați în Planul operațional.

O dată la trei ani este recomandată realizarea de inventarieri complete. Având în vedere faptul ca raportările către Comisia Europeană se fac din șase în șase ani, se urmărește ca, pentru fiecare raportare, să existe două monitorizări în această perioadă. Ideal, în situația în care există fonduri suficiente, majoritatea monitorizărilor ar trebui făcute anual.

Custodele va analiza rezultatele monitorizării și va adapta măsurile de management pentru a crește eficiența acestora. Rezultatele analizelor vor fi extrem de importante la revizuirea Planului operațional după primii cinci ani de implementare a Planului de management.

autentic
monitor

F000011112012017

Bibliografie

1. Cambroux, I., Schwoerer C., 2007: *Evaluarea statutului de conservare a habitatelor și speciilor de interes comunitar din România – ghid metodologic*. Editura Balcanio, Timișoara, România.
2. Chiriță C., 1967. *Solurile României : cu un determinant în culori*. Editura Agro-Silvică, București.
3. Chapin, F. S., E. S. Zavaleta, et al. 2000: *Consequences of changing biodiversity* 242p.
4. Doniță, N., Popescu, A., Paucă-Comănescu, M., Mihăilescu, S., Biriș, I., 2005: *Habitatele din România*, Bucuresti, 496p.
5. Doniță N., Popescu A., Paucă-Comănescu M., Mihăilescu S., Biriș I. A. 2006: *Modificări conform amendamentelor propuse de România și Bulgaria la Directiva Habitate -92/43/EEC*. Editura Tehnică Silvică, București, 95 p.
6. Florea N., 1997: *Degradarea terenurilor și ameliorarea solurilor*, Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” – București, Facultatea de Geografie-Turism, Sibiu, 217 pp.
7. Florea N., I. Munteanu, C. Rapaport, C. Chițu și M. Opriș, 1968: *Geografia solurilor României*. Editura Științifică, București.
8. Florea N., Munteanu I., 2012: *Sistemul Român de Taxonomie a Solurilor*, Editura Sitech, Craiova.
9. Frăsineanu Mihaela, 2008: *Râurile României*. Edit. Fundației România de Măine, București.
10. Grigoraș, C., Vlăduț, Alina, Boengiu, S., Grigoraș, Elena Narcisa, 2006: *Solurile României*. Editura Universitaria, Craiova.
11. Iordan I., 2009: *Geografia utilizării terenurilor - categorii geografice de terenuri*, Editura Fundației România de Măine, București.
12. Lazăr.G, ș.a., 2007: *Habitate prioritare alpine, subalpine și forestiere din România Amenințări potențiale*. Brașov, 199p.
13. Mihăilescu V., 1969: *Geografia fizică a României*, Edit. Științifică, București.
14. Mihăilescu Simona, 2009: Characterization and distribution in Romania of the priority Natura 2000 habitat: Pannonic and Ponto-Sarmatic salt-steppes and salt-marshes. 2nd European Congress of Conservation Biology „*Conservation biology and beyond: from science to practice*”, Praga, Republica Cehă, 1-5 sept. 2009, Book of Abstracts, p.211
15. Naeem, S., L. J. Thompson, et al., 1995: *Empirical Evidence that Declining Species Diversity May Alter the Performance of Terrestrial Ecosystems*. 347p

16. Neumann, H. 1998: Fauna de lepidoptere a zonelor sărăturoase din Câmpia Banatului. – *Analele Banatului*, 4: 185–212.
17. Oprea, A., 2005: *Lista critică a plantelor vasculare din România*, Iași: Edit. Univ. “Alexandru Ioan Cuza”, 668 p.
18. Palatitz, P. 2012: *A kék vércse - Falco vespertinus - védelmének tudományos megalapozása [Scientific basis of Red-footed Falcon conservation]*. – *PhD thesis*, Szent István University, Gödöllő, pp. 128
19. Péter Palatitz, Szabolcs Solt, Éva Horváth & László Kotymán, 2015: Hunting efficiency of Red-footed Falcons in different habitats. *Ornis Hungarica*, 23(1): 32–47.
20. Petrișor A.-I., 2010: Using Geographical Information Systems to assess the coverage of wetland biodiversity by Natura 2000 sites within the biogeographical regions of Romania, *Environmental Engineering and Management Journal*, 9(2):269-273.
21. Pop I., 2002: *Vegetația solurilor sărăturate din România. Contribuții Botanice, XXX(2) (1999-2000)*: 285-332, Grădina Botanică “Alexandru Borza” Cluj-Napoca.
22. Posea Gr., 1997: *Câmpia de Vest a României*. Editura Fundației “România de Mâine”, București.
23. Rusu I., 2004: *Pedologie : solurile României*, Editura Eurobit, Timișoara.
24. Sârbu A., Sârbu I., Oprea Ad., Negrean G., Cristea V., Coldea Gh., Cristurean I., Popescu Gh., Oroian S., Tănase C., Bartók K., Gafta D., Anastasiu P., Crișan Fl., Costache I., Goia I., Marușca Th., Oțel V., Sămărghițan M., Hențea S., Pascale G., Răduțoiu D., Baz Ad., Boruz v., Pușcas M., Hirițiu M. & Frink J. 2007: *Arii speciale pentru protecția și conservarea plantelor în România*. București, Ed. Victor B. Victor, 396 p
25. Stanciu, E., Florescu, F., 2009: *Ariile protejate din România, Noțiuni introductive*, Brașov, 84p.
26. Thiry, E., 2007: *Ghid metodologic pentru realizarea planurilor de management pentru siturile Natura 2000*, Timișoara, 113p.
27. Ujvari I., 1972: *Geografia apelor României*, Editura Științifică, București.
28. Ujvari. I., 1959: *Hidrografia R.P.R.*, Editura Științifică, București.
29. WWF International & The World Bank, 2007: Management Effectiveness Tracking Tool – Reporting Progress at Protected Area Sites: A II a ediție. The Management Effectiveness Tracking Tool-METT a fost dezvoltat de Sue Stolton, Marc Hockings, Nigel Dudley, Kathy MacKinnon, Tony Whitten și Fiona Leverington.
30. *** 1987: *Geografia României*, volumul III.

31. ***<http://natura2000.mmediu.ro/site/125/rospa0067.html>.

32. *** <http://natura2000.mmediu.ro/site/125/roschi0109.html>.

33. *** <http://www.icpa.ro>

autentic
monitor

F000011112012017

Anexa nr. 1 la Planul de management

Fișele speciilor

I. SPECII DEPENDENTE DE PAJIȘTI

barză albă - *Ciconia ciconia*, vânturel de seară - *Falco vespertinus*, sfrâncioc roșiatic - *Lanius collurio*, sfrâncioc cu frunte neagră - *Lanius minor*, dumbrăveancă - *Coracias garrulus*, fâsă de câmp - *Anthus campestris*.

Tabelul nr. 19

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori relevanți	Stare actuală	Starca de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
Pajiști naturale sau seminaturale cu tufișuri și arbori	Suprafața pajiștilor naturale sau seminaturale % pajiște utilizată ca fâneată	265 Sub 5%	3000 10 – 20%	Toate speciile. <i>Ciconia ciconia</i> , <i>Falco vespertinus</i> , <i>Corvus frugilegus</i> , <i>Lanius collurio</i> , <i>Lanius minor</i>
	% pajiște abandonată	0%	0%	<i>Ciconia ciconia</i> , <i>Falco vespertinus</i> , <i>Corvus frugilegus</i> ,

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori relevanți	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
				<i>Lanius collurio</i> , <i>Lanius minor</i>
	% pajiște cu nivel natural de bălțire temporară	100%	100%	<i>Falco vespertinus</i>
	% pajiște cu compoziție naturală	100%	100%	Toate speciile.
	Nivelul de încărcare cu Unitate Vîtă Mare a pajiștilor	De determinat	Între 0,3 și 1 Unitate Vîtă Mare	Toate speciile.
	% acoperire cu vegetație forestieră – arborescentă	0,5%	0,5%	<i>Falco vespertinus</i> , <i>Lanius collurio</i> , <i>Lanius minor</i> , <i>Coracias garrulus</i> , <i>Corvus frugilegus</i>
	% acoperire cu vegetație arbustivă	1%	0,5-1,0%	<i>Falco vespertinus</i> , <i>Lanius collurio</i> , <i>Lanius minor</i>
	Suprafețe de pajiște incendiate anual	De determinat la prima monitorizare	0 ha	Toate speciile.

F000011112012017

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori relevanți	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
	Suprafețe de pajiște tratate anual cu pesticide	De determinat la prima monitorizare	0 ha	Toate speciile.
	Numărul mediu al căminilor ciobănești de la stâne	De determinat la prima monitorizare	Maxim 3	<i>Anthus campestris</i>
	Numărul mediu la hectar al căminilor ciobănești fără jujeu și al căminilor fără stăpân observați anual	De determinat la prima monitorizare	0	<i>Anthus campestris</i>

Măsuri de management:

- Menținerea suprafețelor de pajiște din situl Teremia Mare - Tomnatic.
- Extinderea intravilanului se va face doar în afara suprafețelor de pajiște.
- Amplasare balastierelor se va realiza doar în afara sitului. Balastierile din imediata apropiere a sitului se vor realiza doar cu respectarea condițiilor necesare pentru speciile de păsări.
- Amplasarea culturilor energetice doar în afara habitatelor de pajiști din situl Teremia Mare - Tomnatic

- Împădurirea terenurilor declarate degradate conform legii se va face doar pe suprafețe mai mici de 0,5 ha. Suprafața cumulată a zonelor împădurite să fie de maxim 1 ha la 100 ha. Împădurirea acestor terenuri se va face doar cu specii autohtone, corespunzătoare tipului stațional.
- Managementul activ al habitatelor de pajiști prin pășunat și/sau cosit
- Menținerea bălților temporare de pe pajiști. Nu se vor face lucrări de drenare a acestora.
- Menținerea compoziției naturale a pajiștilor prin menținerea nivelului actual al pânzei de apă freatică.
- Supraînsămânțarea pajiștilor se va face doar cu specii autohtone, cu semințș cules de pe pajiștea care urmează a fi supraînsămânțat sau de pe altă pajiște din sit, și fără lucrări de pregătire a terenului – arat, discuit, greblat.
- Menținerea unui nivel de încărcare a pajiștilor între 0,3 Unitate Vită Mare și 1 Unitate Vită Mare.
- Pășunatul animalelor domestice pe pajiști se va face doar în perioada 20 aprilie – 10 noiembrie.
- Menținerea vegetației lemnoase arborescente și arbustivă existente, astfel încât să se asigure un procent de acoperire cu vegetație lemnoasă arborescentă de 0,5% și arbustivă de 0,5% – 1% , din suprafața fiecărui trup de pajiște.
- Îndepărtarea vegetației uscate de pe pajiști se va face doar prin cosit și adunat. Nu se permite incendierea.
- Îndepărtarea vegetației uscate de pe terenurile arabile se face doar prin colectat sau măcinare și încorporare în sol. Nu se permite incendierea miriștilor și vegetației uscate.
- Nu se admite utilizarea pesticidelor pe pajiști.
- Fertilizarea pajiștilor se va face utilizând îngrășăminte organice naturale sau azot maxim 100kg/ha.
- Folosirea a maxim 3 câini ciobănești la fiecare stână. Portul jujeului regulamentar este obligatoriu.
- Derularea acțiunilor de vânătoare la ciori de semănătură – *Corvus frugilegus* – se va face doar între 16 octombrie – 31 ianuarie, adică în afara perioadelor de cuibărire a speciilor protejate cuibăritoare în coloniile de ciori – vânturel de seară, vânturel roșu, ciuf de pădure – 1 februarie – 15 august, dar și în afara perioadei de aglomerare a vântureilor de seară – 15 august – 15 octombrie. Nu se va face vânătoare în apropierea < 200 m coloniilor de cuibărit.

- Scoaterea ovinelor la mișcare pe timpul iernii, 01 noiembrie – 01 martie, se va face doar pe o suprafață delimitată corespunzător și declarată la primărie, care să nu ocupe mai mult de 15% din suprafața trupului de pășune, și care se va schimba anual.
- Utilizarea dispozitivelor de avertizare a faunei, în timpul cositului cu utilaje
- Practicarea sporturilor cu motor este permisă doar în afara sitului, în locuri special amenajate.

Activități specifice:

- Act pentru prevenirea tăierii de arbori:
 - Încheierea unui protocol de colaborare cu Garda Forestieră pentru respingerea cererilor de punere în valoare a arborilor din afara fondului forestier, situați în situl Teremia Mare - Tomnatic;
 - Informarea periodică a tuturor proprietarilor, administratorilor de resurse și a autorităților locale cu privire la necesitatea menținerii arborilor din afara fondului forestier, situați în situl Teremia Mare - Tomnatic;
 - Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru cartarea pălcurilor de arbori existente, întocmirea de material informativ bazate pe hărți și utilizarea acestora în activitățile de informare.
- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru crearea de noi pălcuri și aliniamente de arbori din specii autohtone repede crescătoare – plop, salcie.
- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru sprijinirea autorităților locale în vederea derulării activităților de management a câinilor și pisicilor fără stăpân.
- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru creșterea suprafeței de păjiște la minim 500 ha în următorii 5 ani.
- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru izolarea stâlpilor pentru transportul energiei electrice.
- Încheierea unui protocol de colaborare cu asociațiile de vânătoare în vederea emiterii autorizațiilor de vânătoare la cioara de semănătură doar în afara perioadei 1 februarie – 15 octombrie, interzicerea vânătorii la și în apropierea < 200m coloniilor de cuibărit.

- Inițierea și sprijinirea de proiecte și programe pentru creșterea procentului de pajiște utilizată ca fâneată.

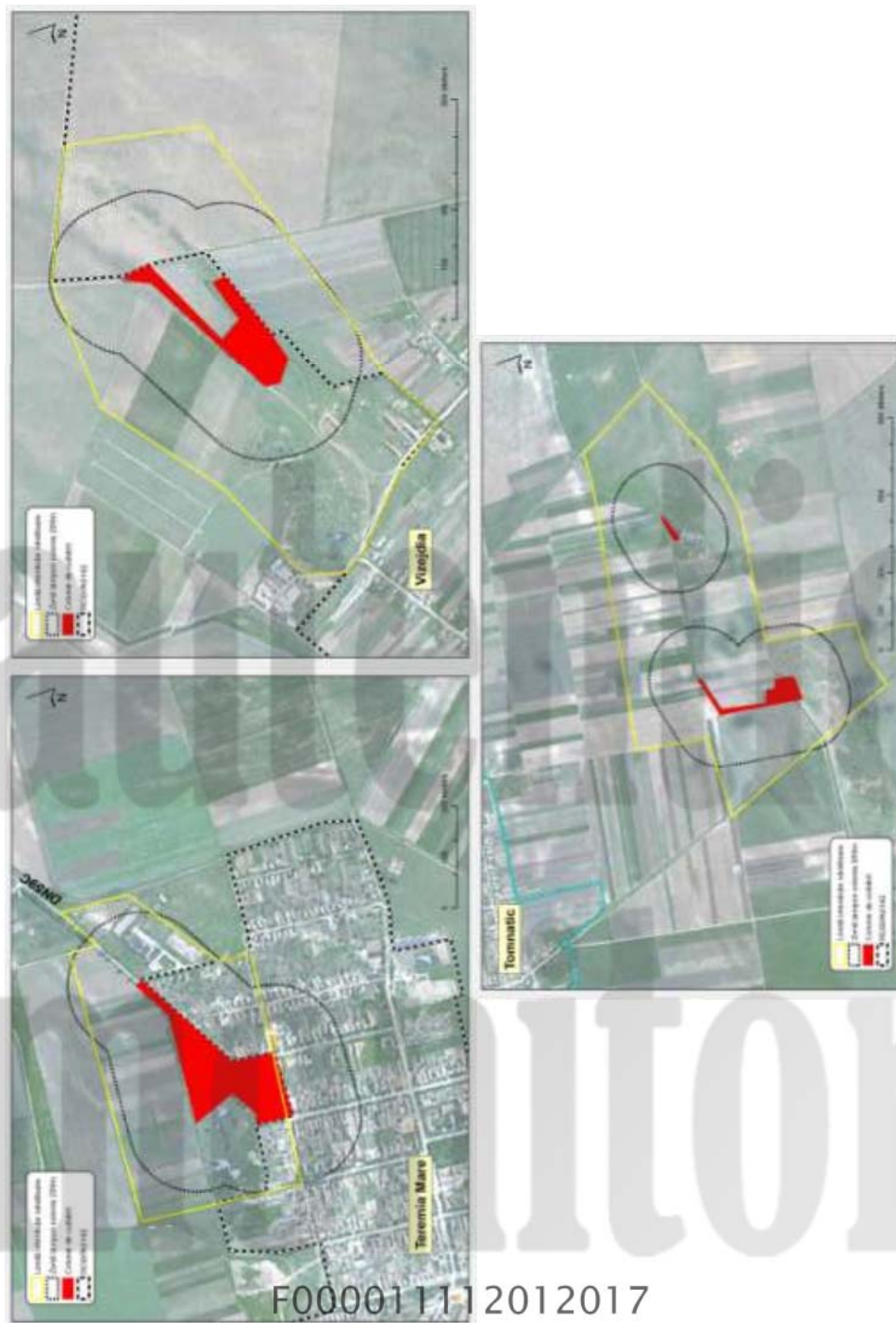

Figura nr. 1 Localizarea coloniilor de păsări și a zonelor în care este interzisă vânătoarea în situl Teremia Mare - Tomnatic

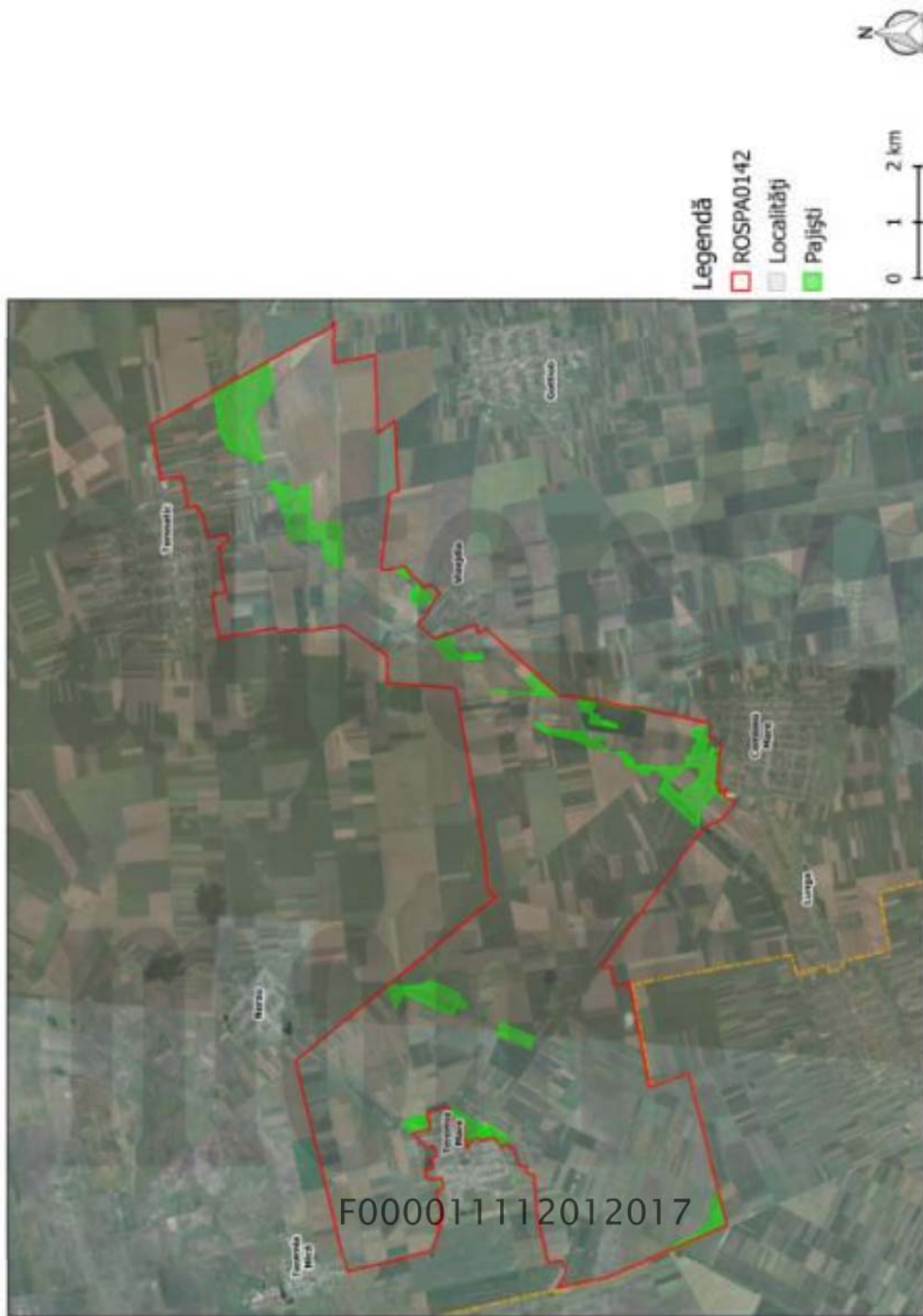

Figura nr. 2 Localizarea pașiștilor în situl Teremia Mare – Tomnatic

II. SPECII DEPENDENTE DE TERENURI ARABILE

Barză albă – *Ciconia ciconia*, vânturel de seară – *Falco vespertinus*, sfrâncioc roșiatic – *Lanius collurio*, sfrâncioc cu frunte neagră – *Lanius minor*, dumbrăveancă – *Coracias garrulus*, fâsă de câmp – *Anthus campestris*.

Tabelul nr. 20

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori posibili	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
Terenuri arabile caracterizate printr-un mozaic de parcele de culturi de păioase și leguminoase perene, în alternanță cu vegetație lemnoasă arbustivă și arborescentă.	Suprafață teren arabil	5501	Maxim 3000 ha	Toate speciile.
	Procente pe categorii de culturi	De determinat	Minim 20% leguminoase perene sau mixturi cu iarbă Minim 30 % păioase Maxim 20% alte culturi	Toate speciile.
	Gradul de acoperire cu vegetație lemnoasă – arborescentă	0,5%	0,5-1,0%	<i>Falco vespertinus</i> , <i>Lanius minor</i> , <i>Corvus frugilegus</i>
	Gradul de acoperire cu vegetație lemnoasă – arbustivă	1%	1-2%	<i>Lanius collurio</i> , <i>Lanius minor</i>
Suprafețe arabile incendiate anual		De determinat la prima monitorizare	0	Toate speciile

Cerințele specifice ale speciilor privind habitatul	Indicatori possibili	Stare actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru speciile:
	Suprafețe arabile pe care au fost aplicate rodenticide	De determinat la prima monitorizare	0	<i>Falco vespertinus</i> , <i>Corvus frugilegus</i>

Măsuri de management:

- Proprietățile din sit, cu o suprafață mai mare de 100 ha vor fi cultivate anual cu următorul asortiment de categorii de culturi, minim 20% leguminoase perene sau mixturi cu iarbă, minim 30 % păioase, minim 10% părloagă, maxim 20% porumb și floarea soarelui.
- Proprietățile din sit cu o suprafață mai mică de 100 ha vor fi cultivate, în următorii 10 ani, cu următorul asortiment de categorii de culturi, minim 20% leguminoase perene sau mixturi cu iarbă, minim 30 % păioase, minim 10% părloagă, maxim 20% porumb și floarea soarelui.
- Menținerea vegetației lemnoase arborescente și arbustive de pe terenurile arabile.
- Îndepărtarea vegetației uscate de pe terenurile arabile, se va face doar prin cosit și adunat. Nu se permite incendierea.
- Utilizarea substanțelor chimice în agricultură se va face doar în condițiile și cantitățile specificate de producător.
- Nu se permite folosirea rodenticidelor pe suprafețele arabile din situl Teremia Mare - Tomnatic.
- Utilizarea dispozitivelor de avertizare a faunei în timpul cositului și recoltatului cu utilaje.

Acțiuni de management:

- Inițierea, sprijinirea și promovarea proiectelor și programelor pentru realizarea plantațiilor și a perdelelor forestiere pe terenuri arabile, cu specii autohtone, specifice tipului stațional.

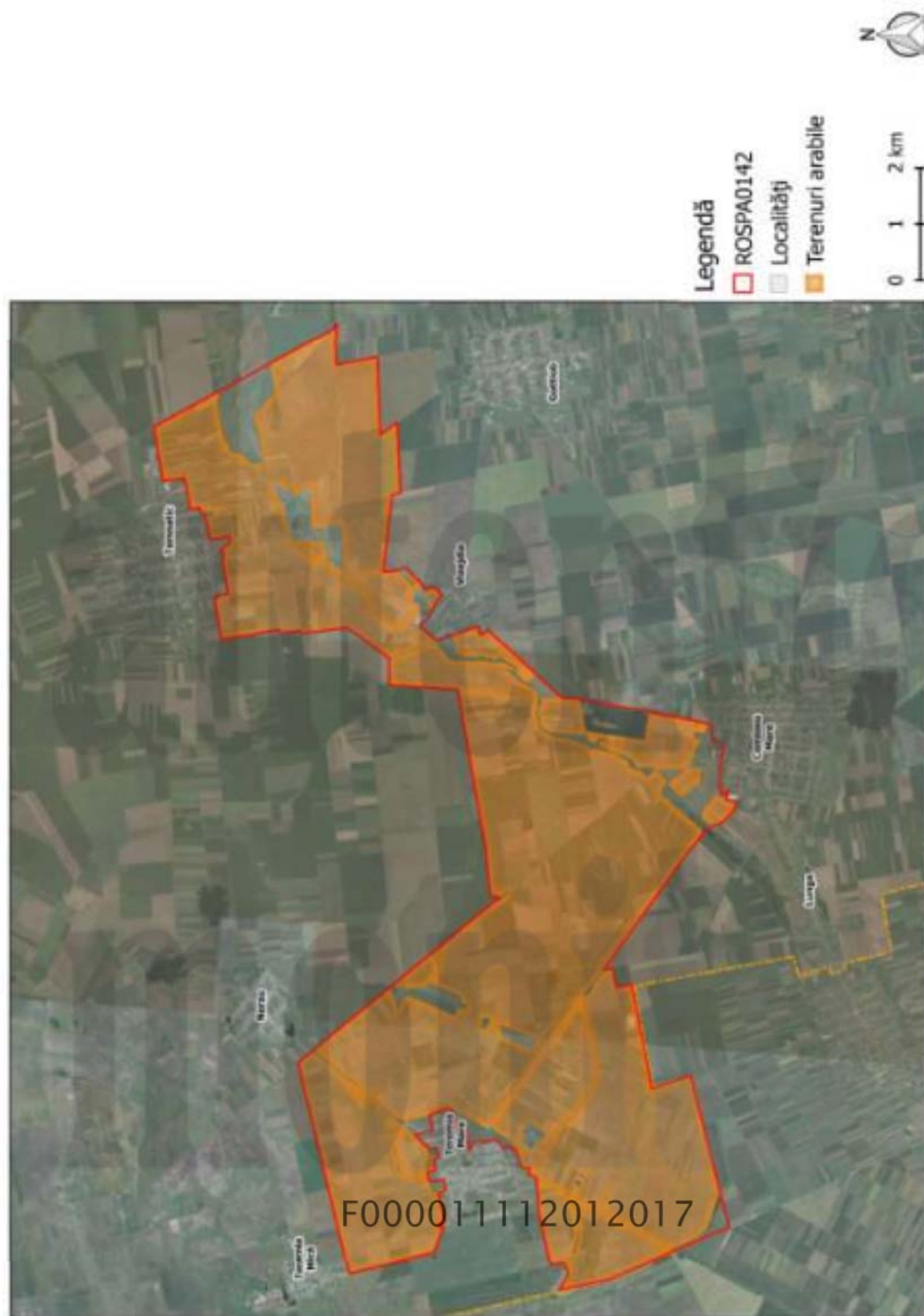

Figura nr. 3 Localizarea terenurilor arabile în situl Teremia Mare - Tomnatic

III. SPECII DEPENDENTE DE APE

egretă mică – *Egretta garzetta*, stârc de noapte – *Nycticorax nycticorax*, vânturel de seară – *Falco vespertinus*

Tabelul nr. 21

Habitatul	Indicatori posibili	Starea actuală	Starea de conservare favorabilă	Relevant pentru specii
F000011112012017	Lungimea canalelor cu apă temporară și permanentă - vezi harta	29 km	29 km	Toate speciile.
	Suprafața luciului de apă	20 ha	20 ha	Toate speciile.
	Suprafața habitatului acoperită cu vegetație emergentă - <i>Typha</i> , <i>Phragmites</i> și submergentă <i>Nymphaea</i> , <i>Utricularia</i> și <i>Ceratophyllum</i>	De determinat	Maxim 25%	Toate speciile.
	Lungimea canalelor cu apă temporară și permanentă afectate de incendieri	0 ha	0 ha	Toate speciile.
	Concentrația în nitriți și nitrați a apei	De determinat la prima monitorizare	Maxim 50 mg/l	Toate speciile.

Măsuri și acțiuni de management:

- Menținerea suprafeței cumulate a luciului de apă și a stufărișului din lacuri și bălți, la nivelul celui din anul 2015 - 20 ha – Figura 4 și 5.

- Menținerea a 30% din suprafața luciului de apă, la o adâncime situată între 1 și 25 cm.
- Menținerea canalelor cu apă temporară, la nivelul anului 2015 - 9 km. – vezi Figura nr. 4.
- Menținerea zonelor de stufăriș existente. Interzicerea incendiilor.
- Nu vor fi realizate lucrări hidrotehnice și de îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului apei din bălți, lacuri și canale.
- Menținerea vegetației forestiere existente, de-a lungul cursurilor de apă și a canalelor, în situl Teremia Mare - Tomnatic.
- Depozitarea deșeurilor doar în afara habitatelor acestor specii, în conformitate cu legislația actuală privind deșeurile .
- Interzicerea vânătoarei în zonele umede și în imediata vecinătate ale acestora < 200 m.
- Lucrările de întreținere a canalelor de desecare se vor face eșalonat, 30 % din canale la fiecare 5 ani.

Activități specifice

- Derularea de activități de conștientizare cu privire la utilizarea resturilor vegetale din agricultură și zootehnie ca alternative la depozitarea lor ilegală în bălți și canale.
- Încheierea unui protocol de colaborare cu Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare Filiala Timiș, pentru
 - elaborarea unui Plan de acțiune în vederea eșalonării lucrărilor de întreținere a canalelor de desecare, astfel încât să se, se minimizeze impactul negativ asupra valorilor de biodiversitate;
 - Identificarea celor mai bune soluții tehnice de întreținere a canalelor astfel încât să se minimizeze impactul negativ asupra valorilor de biodiversitate, spre exemplu: decolmatarea de pe o singură latură a canalului.

Figura nr. 4. Localizarea canalelor cu apă temporară în situl Teremia Mare - Tomnatic

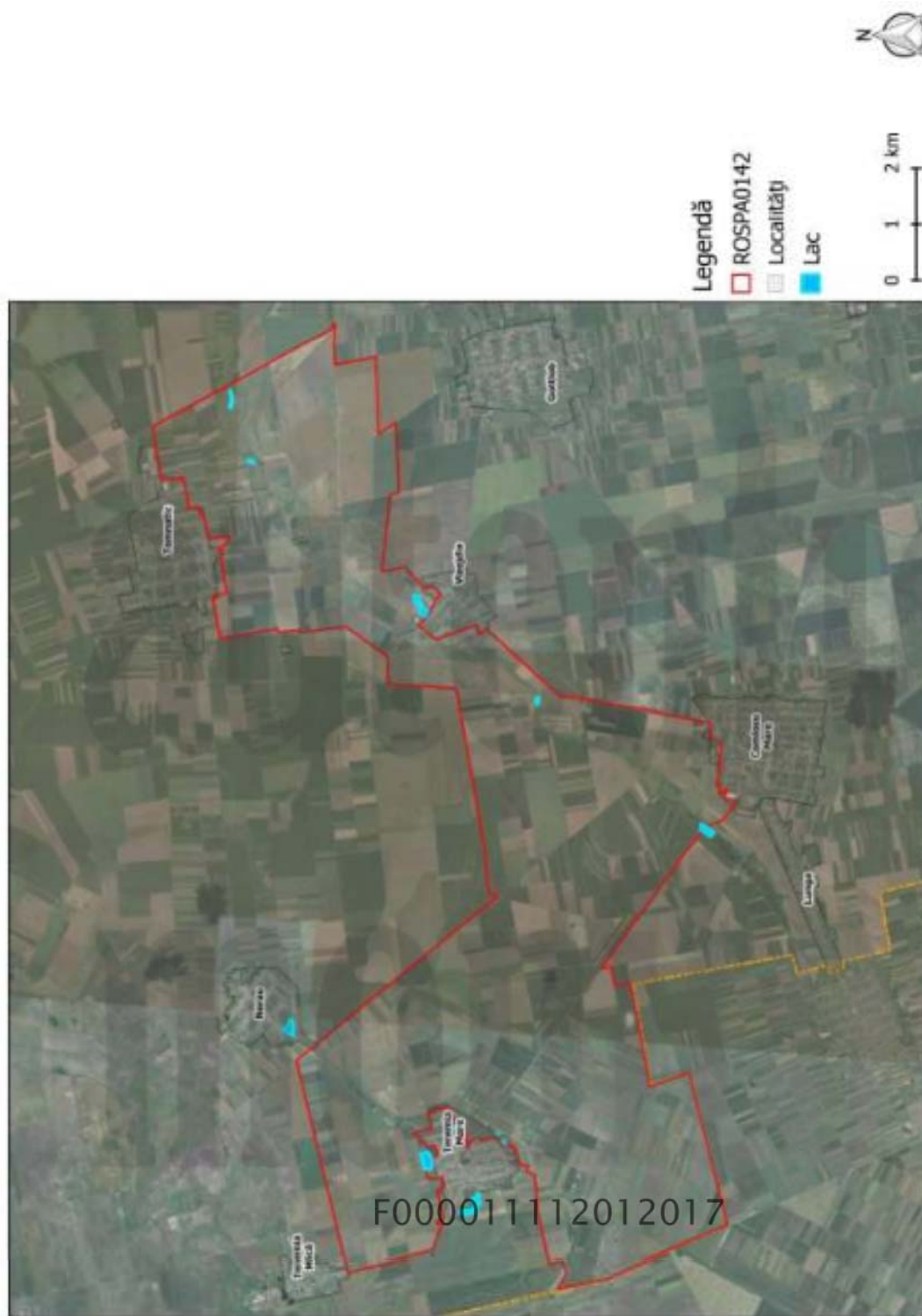

Figura nr. 5 Localizarea lacurilor și bășilor temporare în situl Teremia Mare - Tomnatic

Anexa nr. 2 la Planul de management

Planul de monitorizare

Valoarea de conservare	Întrebarea de monitorizare	Indicator	Situția de referință -2014-	Sursa de verificare a datelor	Metoda de monitorizare	Cine efectuează monitorizarea	Implementări Planului de management	Perioada de monitorizare		Zile-om necesare pentru un an		Frecvența de monitorizare
								Minim	Optim	90	120	
Monitorizarea biodiversității												
Păsări dependente de pajiști	Păsările dependente de pajiști se mențin în stare bună?	Efective pe specii	Tabelul nr.7 și nr. 8 din Planul de management	Raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	1.1.	Tot anul	90	120	anual	
		Starea de conservare pe specii		raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	1.1.	Tot anul			anual	
Păsări dependente de pajiști	Se mențin condițiile necesare pentru păsările dependente de pajiști?	Suprafața pajiștilor naturale sau seminaturale	260	Raport de teren	Inventariere pe teren	ranger	1.1.	Tot anul	1	1	anual	
		Nivelul de încărcare cu Unitate Vită Mare a pajiștilor	De determinat la prima monitorizare	Registru fermierilor	Extragere date	Specialist arii protejate	1.1.	Tot anul	1	1	anual	
		% acoperire cu vegetație forestieră - arborescentă	0,5%	Raport de teren	Inventariere pe teren	ranger	1.1.	Tot anul	1	1	Din 3 în 3 ani	

Păsări dependente de terenuri arabile	Păsările dependente de terenuri arabile se mențin în stare bună?	% acoperire cu vegetație arbustivă	De determinat la prima monitorizare	Raport de teren	Inventariere pe teren	ranger	1.1.	Tot anul	1	1	Din 3 în 3 ani
		Efective pe specii	Tabelul nr.7 și nr. 8 din Planul de management	Raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	1.3.	Sezon de vegetație	*	*	anual
		Starea de conservare pe specii		Raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	1.3.	Sezon de vegetație			anual
	Se mențin condițiile necesare pentru păsările dependente de terenuri arabile?	Procente pe categorii de culturi	De determinat	Registru fermei	Extragere date	Specialist arii protejate	1.3.	Tot anul	1	1	Anual
		Gradul de acoperire cu vegetație lemnoasă - arborescentă	0,5%	Raport de teren	Inventariere pe teren	ranger	1.3.	Tot anul	1	1	Din 3 în 3 ani
		Gradul de acoperire cu vegetație lemnoasă - arbustivă	De determinat la prima monitorizare	Raport de teren	Inventariere pe teren	ranger	1.3.	Tot anul	1	1	Din 3 în 3 ani
Păsări dependente de habitate umede	Păsările dependente de habitate umede se mențin în stare bună?	Efective pe specii	Tabelul nr.7 și nr. 8 din Planul de management	Raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	1.4.	Sezon de vegetație	*	*	anual

	Se mențin condițiile necesare pentru păsările dependente de habitate umede?	Starea de conservare pe specii		Raport de cercetare	Inventariere pe teren	biolog	1.4.	Sezon de vegetație	anual
		Suprafața lucului de apă	20 ha	Raport de teren	Inventariere pe teren	ranger	1.4.	Tot anul	anual
Monitorizarea acțiunilor de management									
-	S-au realizat acțiunile de management propuse prin Planul de management?	Minim 1 proiect pentru izolarea stălpilor	0	Proces verbal de recepție	Extragere date	Specialist anii protejate	1.1.	Tot anul	anual
-		Minim 5 ha pajiște umedă refăcută	0	Proces verbal de recepție	Extragere date	Specialist anii protejate	1.1.	Tot anul	anual
-		Minim 2 protocoale cu asociațiile de vântoare	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist anii protejate	1.2.	Tot anul	anual
-		Minim 1 km de perdele forestiere noi	0	Proces verbal de recepție	Extragere date	Specialist anii protejate	1.3.	Tot anul	anual
-		1 protocol cu Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare Filiala Timiș	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist anii protejate	1.4.	Tot anul	anual
-		1 Strategie de comunicare	0	Proces verbal de recepție	Extragere date	Specialist anii protejate	2.1.	Tot anul	anual

-	F000011112012017											anual
-	Minim 1 punct de informare funcțional	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	2.2.	Tot anul					anual
-	Minim 2 ore pe săptămâna la dispoziția factorilor interesați	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	2.2.	Tot anul					anual
-	Minim 2 campanii de informare	0	Proces verbal de recepție	Extragere date	Specialist arii protejate	2.3.	Tot anul					anual
-	0 strategii locale/regionale elaborate fără participarea Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor sau a custodelui	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	2.4.	Tot anul					anual
-	Minim 5 evenimente educative	0	Proces verbal de recepție	Extragere date	Specialist arii protejate	2.5.	Tot anul					anual
-	0 planuri/proiecte neconforme cu Planul de management realizate	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.1.	Tot anul					anual
-	Minim 3 persoane cu contract permanent de muncă	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.2.	Tot anul					anual

-			0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.2.	Tot anul	anual
-	Acoperirea necesarului financiar pentru direcțiile cu prioritatea 1	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.3.	Tot anul	anual	
-	Minim 3 persoane instruite	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.4.	Tot anul	anual	
-	Cel puțin 5 parteneriate	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	3.5.	Tot anul	anual	
-	Un plan de lucru pe an	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	4.2.	Tot anul	anual	
-	Cel puțin o evaluare a eficienței managementului pe an	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate	4.3.	Tot anul	anual	
-	Cel puțin o analiză a rezultatelor monitorizării pe an	0	Raport de activitate	Extragere date	Specialist arii protejate		Tot anul	anual	

F000011112012017

Răspândirea speciei
Corvus frugilegus

F00001112012017

Răspândirea speciei
Lanius collurio

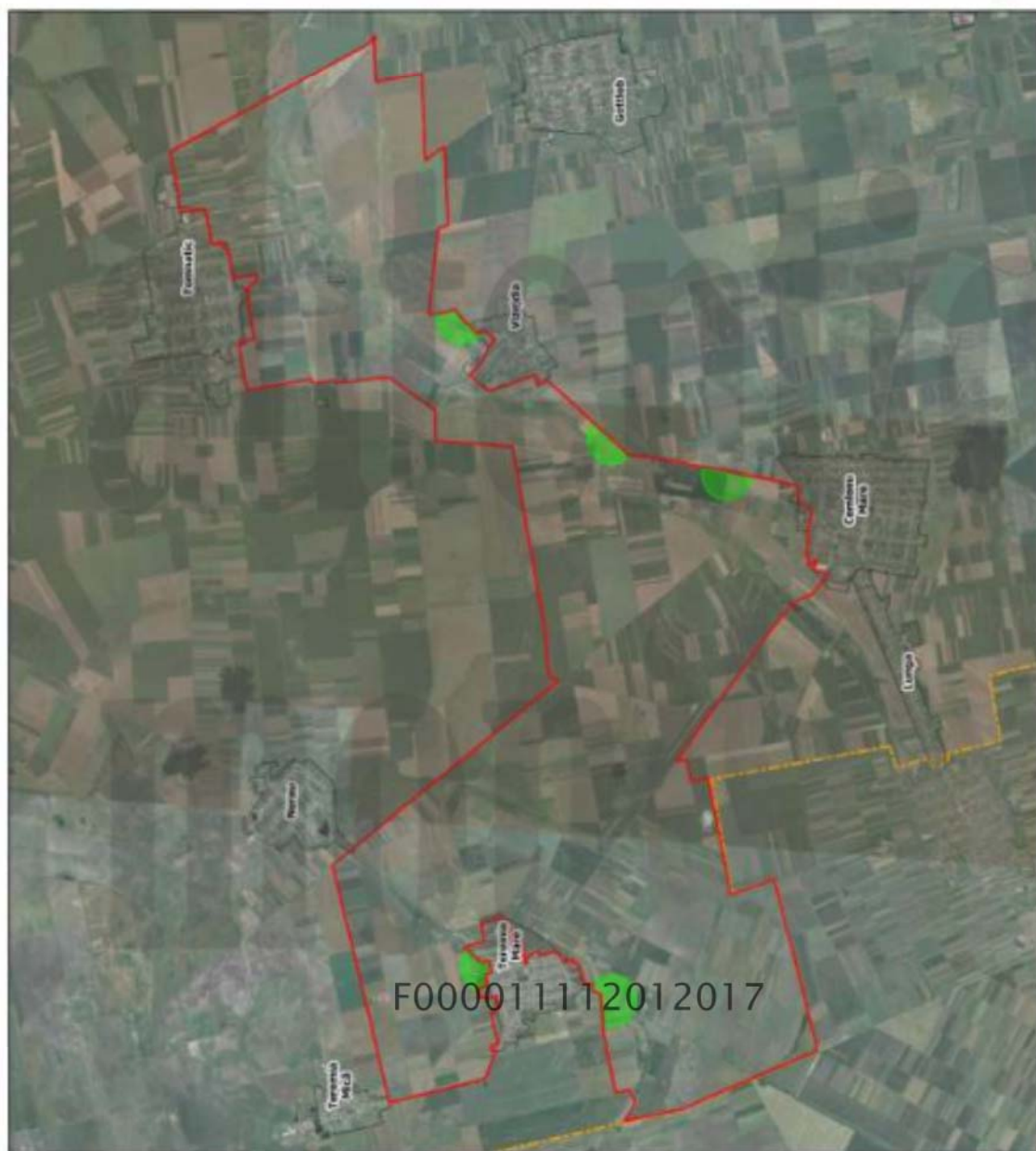

- Legendă
- ROSPA0103
 - Localități
 - Răspândirea

F000011112012017

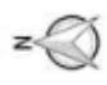
Răspândirea speciei
Lanius minor

Răspândirea speciei
Anthus campestris

- Legendă**
- ROSPA0103
 - Localități
 - Răspândirea

F000011112012017

Anexa nr. 2

**REGULAMENTUL
SITULUI NATURA 2000 ROSPA0142 TEREMIA MARE-TOMNATIC**

autentic
monitor

F000011112012017

CAPITOLUL I

CATEGORIA, ÎNFIINȚAREA, SCOPUL ȘI LIMITELE SITULUI ROSPA0142 TEREMIA MARE –TOMNATIC

Art. 1. Conform Directivei 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice, denumită în continuare Directiva Păsări, situl ROSPA0142 Teremia Mare – Tomnatic, este o Arie de Protecție Specială Avifaunistică.

Art. 2. (1) Situl ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic, se află în Regiunea Biogeografică Panonică, în sudul Banatului, Câmpia de Vest.

(2) Din punct de vedere administrativ, situl se află în Regiunea de Dezvoltare 5 Vest, 100% pe teritoriul județului Timiș și a unităților administrative teritoriale: Tomnatic - 12%, Teremia Mare - 47%, Gottlob - 16%, Comloșu Mare - 25% respectiv Lovrin - <1%.

Art. 3. Scopul desemnării sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic este:

(1) conservarea speciilor de păsări existente în sit și a habitatelor specifice ale acestora, respectiv restabilirea/menținerea statutului favorabil de conservare a acelor specii de păsări pe baza cărora Aria a fost declarată, precum și celor care, pe baza datelor colectate după desemnarea sitului, urmează a fi introduse ulterior pe lista de specii care necesită protecție în Arie;

(2) excluderea și prevenirea acelor activități de exploatare sau utilizare a resurselor naturale, care contravin obiectivelor de conservare, reglementarea activităților tradiționale desfășurate de comunitatea locală;

(3) asigurarea condițiilor necesare pentru activități educaționale, recreative și de cercetare științifică.

Art. 4. Suprafața totală a sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic este de 6628 ha.

Art. 5. Limitele sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic au fost stabilite prin Hotărârea Guvernului nr. 1284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, cu modificările și completările ulterioare.

F000011112012017

Art. 6. Responsabilitatea administrării sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic revine Custodelui. În acest scop, Custodele:

- a) realizează gospodărirea unitară și integrată a sitului;
- b) urmărește respectarea Planului de management;

c) organizează și desfășoară activități specifice și supraveghează toate activitățile care se desfășoară pe teritoriul ariei protejate, astfel încât să se asigure îndeplinirea obiectivelor de management, în conformitate cu obiectivele de arie naturală protejată de interes comunitar stabilite prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 7. Activitățile Custodelui legate de conservarea biodiversității pot fi realizate în colaborare cu instituții științifice și de învățământ superior, organizații non-guvernamentale de specialitate și consultanții științifici implicați în program.

Art. 8. Participarea factorilor interesați la managementul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic se asigură prin organizarea, de către Custode, a unor întâlniri cu reprezentanții autorităților interesate, dezbateri publice cu membrii comunităților locale, întâlniri cu operatorii economici interesați, „zile deschise” pentru publicul interesat.

CAPITOLUL II

REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚILOR ÎN SITUL ROSPA0142 TEREMIA MARE-TOMNATIC

Accesul și circulația în sit

Art. 9. (1) Este interzis accesul și circulația cu mijloace motorizate pe teritoriul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic. Prin excepție, accesul public cu mijloace motorizate este permisă:

a) pe drumurile publice;

b) pe drumurile de exploatare agricole, respectiv pe terenurile arabile de către proprietarii/deținătorii de teren agricol și personalului angajat de aceștia pentru cultivarea/întreținerea terenului, cu condiția să dețină împuternicire emisă de proprietarii de teren în acest sens;

c) proprietarii/riveranii/angajații fermelor stabilite în mediul agricol;

(2) Excepțiile de la restricția de acces și circulație cu autovehicule vor fi: Custodele, personalul organelor statului cu competențe pe teritoriu - poliție, poliția de frontieră, protecția civilă, autorități locale, autorități de mediu, autorități de gospodărirea apelor, ambulanță etc., reprezentanții asociațiilor de vânătoare care gestionează acele fonduri de vânătoare, care se suprapun cu Aria, personalul împuternicit pentru patrulări și controale, în cazul în care aceste

categorii sunt în exercițiul funcțiunii, pe bază de delegație, persoane care dețin aviz din partea Custodelui în acest sens.

(3) Este interzis accesul și circulația cu mijloace motorizate pe pajiștile de pe teritoriul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic.

Art. 10. Este interzisă practicarea de sporturi cu mijloace motorizate.

Activitățile de silvicultură, vânătoare și pescuit

Art. 11. Se interzice plantarea de specii de arbori exotici în situl ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic, fără acordul Custodelui.

Art. 12. Împădurirea terenurilor declarate degradate conform legii se va face doar pe suprafețe mai mici de 0,5 ha. Suprafața cumulată a zonelor împădurite să fie de maxim 1ha la 100 ha.

Art. 13. Se interzice tăierea vegetației arboricole și arbustive, fără aprobarea prealabilă a Custodelui.

Art. 14. Se interzice strângerea materialului lemnos, atât arbori căzuți la pământ, cât și crengi, din habitatele arboricole din sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic.

Art. 15. (1) Derularea acțiunilor de vânătoare la ciori de semănătură *Corvus frugilegus* se va face doar între 16 octombrie – 31 ianuarie, adică în afara perioadelor de cuibărire a speciilor protejate cuibăritoare în coloniile de ciori: vânturel de seară, vânturel roșu, ciuf de pădure, dar și în afara perioadei de aglomerare a vântureilor de seară. Nu se va face vânătoare în apropierea coloniilor de cuibărit. Distanța minimă față de coloniile de cuibărit trebuie să fie mai mare de 200 m.

(2) Se interzice vânătoarea în zonele umede și în imediata vecinătate ale acestora, prin vecinătate înțelegându-se cel puțin 200m. Distanță față de zonele umede.

(3) În vederea conservării speciilor de interes cinegetic, gestionarii fondurilor de vânătoare a căror suprafață se suprapune parțial suprafeței sitului ROSPA0142 Teremia Mare -Tomnatic vor delimita zonele de liniște a faunei cinegetice din sit.

(4) Pe fondurile de vânătoare care se suprapun parțial suprafeței sitului ROSPA0142 Teremia Mare -Tomnatic, cotele de recoltă aprobate se realizează pe suprafețele din afara sitului.

(5) Se interzice popularea cu specii de interes cinegetic exotice, a fondurilor de vânătoare din cuprinsul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic. Orice activitate de populare cu specii de faună de interes cinegetic se va face cu aprobarea prealabilă a Custodelui.

(1) Pescuitul sportiv nu se va desfășura în principala perioadă de cuibărit a păsărilor 01 aprilie

– 01 august.

(6) Se interzice popularea cu specii de pești exotice a apelor naturale și a canalelor din cuprinsul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic. Gestionarii bazinelor amenajate pentru piscicultură vor asigura ca speciile de pești exotice din heleșteie să nu ajungă în apele naturale. Orice activitate de populare cu pește se va face cu aprobarea prealabilă a Custodelui.

Art. 16. (1) Pentru speciile de animale sălbatice terestre, acvatice și subterane de interes comunitar și care se află sub regim strict de protecție, inclusiv cele prevăzute în anexele Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, precum și speciile incluse în lista roșie națională sunt interzise:

- a) orice formă de recoltare, capturare, ucidere, distrugere sau vătămare;
- b) perturbarea intenționată în cursul perioadei de reproducere, de creștere, de hibernare și de migrație;
- c) distrugerea și/sau culegerea cuiburilor și ouălor din natură;
- d) deteriorarea și/sau distrugerea locurilor de reproducere sau odihnă;
- e) deținerea, transportul, comerțul sau schimburile în orice scop fără autorizația autorității de mediu competente.

(2) Faptele ilegale din domeniile vânătorii și pescuitului pot fi constatate și sancționate de către Custode și de către personalul organelor statului cu atribuții în zona sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic, fiind împuterniciți în acest sens.

Art. 17. Acțiunile de gospodărire și monitorizare a faunei de interes cinegetic, cele de protecția fondului piscicol și de pescuit de pe toată suprafața sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic se organizează în comun de către personalul de specialitate al deținătorilor legali și Custode.

Gospodărirea și exploatarea pajiștilor

Art. 18. (1) Se interzice schimbarea categoriei de folosință a pajiștilor. Extinderea intravilanului se va face doar în afara suprafețelor de pajiște. Se interzice amplasarea culturilor energetice pe pajiștile din situl ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic.

(2) Plantarea de arbori pe pajiști se va face numai cu avizul prealabil al Custodelui.

Art. 19. (1) Utilizarea pajiștilor de pe teritoriul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic este permisă doar în condițiile prevăzute în prezentul Regulament, pe baza unui contract încheiat cu administratorul legal al pășunii și avizat de Custode.

(2) Amplasarea de stâne și locuri de târlire se face numai cu avizul Custodelui.

Art. 20. Gospodărirea pajiștilor se supune următoarelor reglementări:

- a) se va asigura un management activ al pajiștilor prin pășunat și/sau cosit;
- b) terenurile nu vor fi arate, discuite și scarificate;
- c) se vor menține bălțile temporare de pe pajiști. Nu se vor face lucrări de drenare a acestora;
- d) se va menține compoziția naturală a pajiștilor prin menținerea nivelului actual al pânzei de apă freatică;
- e) supraînsămânțarea pajiștilor se va face doar cu specii autohtone, cu semințis cules de pe pajiștea care urmează a fi supraînsămânțată sau de pe altă pajiște din sit, și fără lucrări de pregătire a terenului: arat, discuit, greblat și altele asemenea;
- f) se va menține un nivel de încărcare a pajiștilor între 0,3 și 1 Unitate Vită Mare;
- g) pășunatul animalelor domestice pe pajiști se va face doar în perioada 20 aprilie – 10 noiembrie;
- h) se va menține vegetația lemnoasă arborescentă și arbustivă existentă astfel încât, să se asigure un procent de acoperire cu vegetație lemnoasă arborescentă de 0,5% – 1% și arbustivă de 0,5% – 1% , din suprafața fiecărui trup de pajiște;
- i) îndepărtarea vegetației uscate de pe pajiști se va face doar prin cosit și adunat. Nu se permite incendierea;
- j) nu se admite utilizarea pesticidelor pe pajiști;
- k) se vor folosi maxim 3 câini ciobănești la fiecare stână. Portul juzeului regulamentar este obligatoriu;
- l) scoaterea ovinelor la mișcare pe timpul iernii, 01 noiembrie – 01 martie, se va face doar pe o suprafață delimitată corespunzător și declarată la primărie, care să nu ocupe mai mult de 15% din suprafața trupului de pășune, și care se va schimba anual;
- m) se vor utiliza dispozitive de avertizare a faunei, în timpul cositului cu utilaje.

Art. 21. Custodele monitorizează activitatea de pășunat în situl ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic pentru stabilirea impactului acestei activități asupra florei și faunei din sit și pentru stabilirea unor eventuale restricții în zonele afectate.

Cultivarea terenurilor arabile F000011112012017

Art. 22. Este interzisă cultivarea, sub orice formă, a organismelor modificate genetic, pe întreg teritoriul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic, precum și la o distanță de 15 km de la limitele acesteia.

Art. 23. Cultivarea terenurilor arabile se supune următoarelor reglementări:

- a) se va menține vegetația lemnoasă arborescentă și arbustivă de pe terenurile arabile din situl ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic;
- b) îndepărtarea vegetației uscate de pe terenurile arabile, se va face doar prin cosit și adunat. Nu se permite incendierea;
- c) utilizarea substanțelor chimice în agricultură se va face doar în condițiile și cantitățile specificate de producător;
- d) nu se permite folosirea rodenticidelor pe suprafețele arabile din situl ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic;
- e) se vor utiliza dispozitive de avertizare a faunei în timpul cositului și recoltatului cu utilaje.

Cercetarea științifică

Art. 24. Cercetarea științifică în situl ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic va fi orientată, pe cât posibil, spre realizarea scopului primordial, cel de conservare a biodiversității și a peisajului de pe teritoriul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic.

Art. 25. În baza rezultatelor subiectelor de cercetare desfășurate în situl ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic, Custodele propune măsurile de conservare ce se impun pentru realizarea obiectivelor de management a sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic.

Art. 26. Activitatea de cercetare științifică pe teritoriul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic se desfășoară cu avizul Custodelui. Acesta sprijină logistic, la solicitare și în măsura posibilităților, activitatea de cercetare. La finalizarea cercetărilor titularii temelor de cercetare vor pune la dispoziția Custodelui un raport de cercetare.

Art. 27. În cazul subiectelor de cercetare care necesită date/informații privind Aria, furnizate de Custode, se va încheia un contract cu cei care derulează tema, contract care să asigure accesul Custodelui la rezultate, în vederea utilizării lor în activitatea de management. Clauzele contractului se stabilesc de comun acord de către părți. Dreptul asupra utilizării rezultatelor se stabilește prin contract.

Art. 28. Rezultatele de cercetare și de monitorizare a speciilor și habitatelor de interes național și comunitar, precum și de cartare a habitatelor și de distribuție a speciilor se vor transmite autorității locale de protecția mediului pentru actualizarea periodică a bazelor de date în vederea îmbunătățirii sistemului-suport de asistare a deciziilor în domeniul ariilor naturale protejate și de raportare la instituțiile naționale și internaționale.

Turism, reguli de vizitare

Art. 29. În situl ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic sunt permise activități de turism și de educație ecologică, cu respectarea regulilor de vizitare, potrivit prezentului Regulament.

Art. 30. Camparea pe teritoriul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic se reglementează astfel:

(1) Camparea este permisă doar în locurile amenajate și marcate în acest sens, avizate de Custode;

(2) Camparea în afara perimetrelor permise se poate face numai în următoarele situații:

a) de personalul Custodelui;

b) pentru activități de cercetare, cu aprobarea Custodelui;

c) pentru voluntarii care lucrează pe teritoriul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic cu aprobarea Custodelui, în situația în care sarcinile primite o impun.

Art. 32. Organizarea de competiții și manifestările de grup de orice fel, cursuri care presupun accesul pe teren în zona sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic și în tabere se face numai cu avizul Custodelui.

Art. 33. Deșeurile rezultate din activitățile de turism și/sau vizitare a sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic se evacuează de pe teritoriul sitului, urmând a fi depuse la stațiile sau punctele de colectare autorizate.

Art. 34. Accesul câinilor în situl ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic este permis doar în condițiile în care câinii sunt ținuți permanent în lesă. Pentru fiecare câine, stăpânii trebuie să prezinte toate actele de dovadă a vaccinării. Excepție fac câinii însoțitori și de pază, folosiți de cei care pășunează cu animale, respectiv patrulele organizate cu scop de pază care pot utiliza în acțiunile lor câini utilitari.

Art. 35. Perturbarea liniștii în situl ROSPA0142 Teremia Mare - Tomnatic prin orice fel de mijloace acustice sau vizuale, precum strigăte, pocnitori, folosirea de echipamente audio, reflectoare și altele asemenea este strict interzisă.

Art. 36. Aprinderea focului pe teritoriul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic se reglementează astfel:

(1) focurile de tabără sunt permise doar în vetrele special amenajate în acest scop în perimetrele permise pentru campare, cu lemn de foc asigurat de administratorii locului de campare sau prin utilizarea lemnului adus de turiști. Se vor respecta normele de prevenire și stingere a incendiilor.

(2) sunt strict interzise adunatul și defrișarea vegetației lemnoase de orice fel pentru facerea

F000011112012017

focului.

Protecția factorilor de mediu

Art. 37. Regimul deșeurilor pe teritoriul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic se reglementează astfel:

- (1) este interzisă abandonarea deșeurilor de orice fel pe teritoriul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic.
- (2) gestionarii locurilor de campare pentru care se percepe taxă de campare au responsabilitatea depozitării temporare a deșeurilor cu respectarea condițiilor legale, astfel încât să nu existe posibilitate de acces pentru câini și animale sălbatice.
- (3) gestionarii fondului piscicol de pe teritoriul sitului, care primesc pescari sportivi, au responsabilitatea depozitării temporare a deșeurilor și transportării acestora la punctele legale de colectare a deșeurilor.
- (4) autoritatea publică locală de pe raza sitului are responsabilitatea asigurării colectării și transportului deșeurilor menajere de pe teritoriul lor administrativ la punctele legale de colectare a deșeurilor.
- (5) autoritatea publică locală de pe raza sitului are responsabilitatea de a desființa depozitele ilegale de deșuri aflate pe teritoriul lor administrativ.
- (6) deținătorii cu orice titlu a terenurilor din cuprinsul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic au obligația de a asigura luarea măsurilor de salubritate/curățare a terenurilor.

Art. 38. (1) Se interzice tăierea, incendierea, distrugerea sau degradarea prin orice mijloace a vegetației naturale.

(2) Se interzice tăierea, ruperea sau scoaterea din rădăcini a arborilor, puiștilor sau lăstarilor, precum și însușirea celor ruși sau doborâți de fenomene naturale sau de către alte persoane.

(3) Se va menține vegetația forestieră existentă, de-a lungul canalelor.

Art. 39. Se interzice distrugerea, degradarea, respectiv colectarea în orice scop, fără acordul Custodelui, a ciupercilor, plantelor, animalelor și a oricăror eșantioane de origine naturală de orice fel din Arie.

Art. 40. Colectarea de specii de floră, faună sălbatică și a oricăror eșantioane de origine naturală se poate face doar cu acordul scris al Custodelui.

Art. 41. Este strict interzisă distrugerea sau degradarea panourilor informative și indicatoare, precum și a plăcilor, stâlpilor sau a semnelor de marcaj.

Art. 42. Este interzis spălătul vehiculelor, rufelor, recipientelor și altele asemenea și utilizarea

de detergenți în apele din interiorul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic.

Art. 43. Este interzisă deversarea oricăror substanțe, ape uzate, nămoluri în apele din cuprinsul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic, fără a fi procesate conform legilor în vigoare.

Art. 44. Exploatarea lutului și a argilei se va realiza numai de către membrii comunităților locale, în locurile desemnate de Custode.

Art. 45. Lucrările de întreținere a canalelor de desecare se vor face eşalonat, cel mult 30% din canale la fiecare 5 ani.

Art. 46. Se mențin zonele de stufăriș/păpuriș existente. Se interzice incendierea acestora.

Art. 47. Nu vor fi realizate lucrări hidrotehnice și de îmbunătățiri funciare care să ducă la scăderea nivelului apei din bălți, lacuri și canale.

Art. 48. Lucrările de întreținere ce presupun demontarea cuiburilor de barză albă din localitățile limitrofe respectiv din interiorul sitului, se vor face doar în afara perioadei de cuibărit 20 august - 15 martie.

Construcțiile

Art. 49. Pe teritoriul sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic, realizarea de orice construcții permanente, se va face doar după obținerea actelor de reglementare privind protecția mediului. Documentația se avizează de către Custode.

Art. 50. Construirea de noi drumuri și/sau poduri, respectiv modernizarea drumurilor existente în Arie, se va face doar după obținerea actelor de reglementare privind protecția mediului. Documentația se avizează de către Custode.

Finanțarea activităților

Art. 51. Finanțarea activităților Custodelui se poate asigura din fonduri provenite:

- (1) din bugetul de stat sau al autorităților locale;
- (2) din activități proprii și din amenzi;
- (3) din proiecte de finanțare elaborate de Custode sau în colaborare cu alte organizații/instituții și finanțate prin programe locale, naționale sau internaționale;
- (4) din subvenții, donații, sponsorizări, contribuții, legate.

Procedura de emitere a avizelor și adeverințelor

Art. 52. Toate activitățile, proiectele, planurile și programele, care vizează Aria sau obiective din și din vecinătatea sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic se supun avizării Custodelui.

Art. 53. Avizarea se realizează în conformitate cu legislația în vigoare.

Art. 54. În vederea luării unor decizii cât mai corecte, Custodele poate solicita și alte documente suplimentare, care să furnizeze informații suplimentare privind impactul posibil asupra factorilor de mediu din Arie.

Art. 55. (1) Emiterea avizului se realizează de către Custodele sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic, în termen de maximum 30 de zile calendaristice, de la depunerea completă a documentației solicitate.

(2) Pentru documentațiile incomplete, procedura de avizare se suspendă.

Art. 56. În cadrul procedurii de avizare se emite:

(1) Aviz favorabil, în cazul în care activitățile/proiectele/planurile/ programele supuse avizării sunt considerate de Custode că nu au un impact negativ semnificativ asupra integrității sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic , asupra stării de conservare a habitatelor sau speciilor care fac obiectul protecției, sau asupra factorilor biotici și abiotici care asigură suport comunităților de viețuitoare; pentru anumite activități care dăunează în orice fel speciilor și habitatelor cheie, se pot percepe măsuri de compensare, precizate de Custode.

(2) Aviz favorabil cu condiții, în cazul în care activitățile/proiectele/planurile/ programele supuse avizării sunt considerate de Custode că ar putea avea un impact negativ semnificativ asupra integrității Sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic , asupra stării de conservare a habitatelor sau speciilor care fac obiectul protecției, sau asupra factorilor biotici și abiotici care asigură suport comunităților de viețuitoare, însă care se pot evita/reduce considerabil prin aplicarea unor măsuri, specificate de Custode.

(3) Aviz nefavorabil-negativ, în cazul în care activitățile/proiectele/planurile/ programele supuse avizării sunt considerate de Custode că pot avea un impact negativ semnificativ asupra integrității sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic, asupra stării de conservare a habitatelor sau speciilor care fac obiectul protecției, sau asupra factorilor biotici și abiotici care asigură suport comunităților de viețuitoare.

F00001111.2012017

CAPITOLUL III SANCTIUNI

Art. 57. Încălcarea dispozițiilor prezentului regulament atrage, după caz, răspunderea contravențională, penală, materială sau civilă conform legislației în vigoare.

Art. 58. Încălcarea prevederilor din prezentul regulament constituie contravenție dacă faptele nu au fost săvârșite astfel încât potrivit legii penale, să constituie infracțiuni.

Art. 59. Indiferent de natura răspunderii, urmările prejudiciilor aduse mediului prin încălcarea prezentului Regulament vor fi înlăturate de făptaș, indiferent de culpă, restabilind condițiile anterioare producerii prejudiciului. Costurile pentru repararea prejudiciului vor fi suportate de autorul prejudiciului, în conformitate cu principiul „poluatorul plătește”.

Art. 60. Cuantumul amenzilor este cea stabilită prin legislația specifică privind protecția mediului, respectiv privind regimul ariilor naturale protejate în vigoare.

Art. 61. (1) Încălcarea prevederilor legale, altele decât cele sancționate conform cu legislația specifică privind protecția mediului, respectiv privind regimul ariilor naturale protejate, se sancționează potrivit dispozițiilor legale în vigoare, de către persoanele împuternicite prin alte acte normative specifice.

(2) Sancțiunile stabilite pentru încălcarea prezentului Regulament se pot aplica atât persoanelor fizice cât și persoanelor juridice.

Art. 62. Contravenientul poate achita pe loc sau în termen de cel mult 48 de ore de la data încheierii procesului verbal jumătate din minimul amenzii.

Art. 63. Prevederile articolului precedent se completează cu dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare.

Art. 64. Aplicarea prezentului Regulament se face de către Custode și de către personalul organelor statului cu competențe în zonă.

Art. 65. Actele de constatare a contravențiilor întocmite de agenții constatatori din cadrul autorităților prevăzute la articolul precedent sunt acte procedurale, potrivit reglementărilor legale, cu toate efectele prevăzute de legislația în vigoare.

F000011112012017 CAPITOLUL IV DISPOZIȚII FINALE

Art. 66. Personalul Custodelui, împuternicit cu legitimație de control, are dreptul de acces nelimitat pe terenurile din cuprinsul Sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic, indiferent de forma de proprietate.

Art. 67. Orice persoană fizică sau juridică are obligația de a furniza informațiile și datele solicitate de Custode, pentru a asigura gospodărirea eficientă a Sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic.

Art. 68. Orice persoană fizică sau juridică are obligația de a asista personalul Custodelui în activitatea de verificare și control și a facilita controlul activităților ai căror titulari sunt, precum și prelevarea de probe.

Art. 69. Orice persoană fizică sau juridică are obligația să se legitimeze la solicitarea expresă a personalului de inspecție și control al Custodelui.

Art. 70. Custodele are obligația de a alimenta bazele de date ținute de autoritățile pentru protecția mediului în vederea îmbunătățirii sistemului suport de asistare a deciziilor în domeniul ariilor naturale protejate și de raportare la instituțiile naționale și internaționale.

Art. 71. Custodele are obligația să prezinte anual la autoritatea responsabilă de protecția mediului în raport corect și complet privind starea ariei naturale protejate, modul de gestionare a eventualelor probleme apărute și acțiunile întreprinse în baza Planului de management, precum și situația realizării obligațiilor asumate.

Art. 72. În cazul producerii de fenomene de forță majoră: inundații, incendii, calamități, epizootii, focare de infecții și altele asemenea, instituțiile abilitate intervin conform prevederilor legale, cu obligativitatea înștiințării Custodelui, care va participa la acțiunile de alertare și mobilizare în vederea prevenirii și eliminării efectelor unor asemenea evenimente.

Art. 73. Aria și zonele de protecție vor fi evidențiate în mod obligatoriu în planurile naționale, zonale și locale de amenajare a teritoriului și de urbanism.

Art. 74. Autoritățile publice locale au responsabilitatea de a evidenția limitele sitului ROSPA0142 Teremia Mare-Tomnatic în planurile urbanistice ale localității.

Art. 75. Prezentul Regulament poate fi modificat de către autoritatea publică centrală pentru protecția mediului, la propunerea Custodelui.

F000011112012017

authentic monitor

F00001112012017

autentic monitor

F000011112012017

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

5 948368 998575